

RAC

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА
РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ
ЗА 2023. ГОДИНУ**

Београд, децембар 2022. године

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Садржај

Редни број	Назив	Страна
1.	Уводне одредбе	2
2.	Програм рада Сектора за стратешка улагања	5
3.	Програм рада Сектора за организоване индустријске зоне	19
4.	Програм рада Сектора за подршку МСП	21
5.	Програм рада Сектора за међународну сарадњу	40
6.	Програм рада Сектора за регионални развој и регионалну сарадњу	56
7.	Програм рада Сектора за планирање и анализу	68
8.	Програм рада Сектора за правну подршку	73

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Уводне одредбе

Развојна агенција Србије (у даљем тексту: Агенција) основана је Законом о улагањима („Службени гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018) ради обављања развојних, стручних и оперативних послова подстицања и реализације директних улагања, промоције и повећања извоза, развоја и унапређења конкурентности привредних субјеката, угледа и развоја Републике Србије у области привреде и регионалног развоја. Агенција је почела са радом 11. јануара 2016. године.

Законом о улагањима прописано је да Агенција обавља следеће послове:

- 1) сарађује са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену овог закона и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања;
 - 2) прати примену овог закона и предлаже одговарајуће мере;
 - 3) учествује у припреми програма и пројеката привредног и регионалног развоја;
 - 4) врши анализе и обезбеђује податке и информације за потребе унапређења политике привредног и регионалног развоја;
 - 5) врши акредитацију и координацију регионалних развојних агенција;
 - 6) обавља стручне и административно-оперативне послове у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и прати њихову реализацију у складу са законом и прописима;
 - 7) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења извозних активности привредних субјеката;
 - 8) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења положаја, активности и конкурентности малих и средњих привредних субјеката и предузетника;
 - 9) предлаже, координира и спроводи активности стратешког маркетинга привредних потенцијала и угледа Републике Србије;
 - 10) пружа стручну и саветодавну подршку привредним друштвима и предузетницима;
 - 11) извршава и координира спровођење програма и пројеката привредног и регионалног развоја за подстицање директних инвестиција;
 - 12) обезбеђује услове за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из међународне развојне помоћи;
 - 13) прати и анализира услове улагања и привредне услове на појединачним тржиштима и у појединачним секторима и даје предлоге за њихово унапређење;
 - 14) остварује сарадњу у области улагања и прикупља информације о стању улагања у другим државама;
 - 15) предлаже доделу подстицаја;
 - 16) обавља и друге послове, у складу са законом и Статутом Агенције.
- Послове из тачке 5) Агенција обавља као поверене послове.

Правилником о организацији и систематизацији послова у Развојној агенцији Србије од 26.10.2021. године са Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у Развојној агенцији Србије од 04.11.2021. године, за

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

обављање послова из делокруга Агенције образовани су организациони делови (сектори), а у оквиру њих посебне организационе јединице (одељења).

Организациони делови су:

1. Сектор за стратешка улагања:
 - Одељење за реализацију стратешких улагања,
 - Одељење за aftercare,
2. Сектор за организоване индустријске зоне,
3. Сектор за подршку МСП:
 - Одељење за подршку МСП,
 - Одељење за контролу извршења уговорних обавеза,
4. Сектор за међународну сарадњу,
5. Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу,
6. Сектор за планирање и анализу:
 - Одељење за финансијску анализу инвестиционих пројеката,
 - Одељење за извештавање и аналитику,
7. Сектор за правну подршку:
 - Одељење за правну подршку стратешким улагањима и организованим индустријским зонама,
 - Одељење за правну имплементацију програма подршке МСП,
8. Сектор за заједничке послове:
 - Одељење за заједничке правне и опште послове,
 - Одељење за финансијске и рачуноводствене послове.

Од укупног броја запослених на неодређено и одређено време, као и по основу уговора о привременим и повременим пословима, у Агенцији 68% чине жене, док 32% чине мушкарци.

Старосна структура запослених у Агенцији према годинама и полу у процентима:

Старосна структура по годинама	Жене	Мушкарци
18-30 година	1%	7%
31-40 година	29%	3%
41-50 година	31%	18%
51-60 година	7%	4%
61 година и више	/	/

Имајући у виду да постоји неуравнотежена заступљеност мушког пола у односу на женски, Агенција ће посебне мере за остваривање родне равноправности предузимати приликом спровођења поступака пријема нових запослених.

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМ РАДА СЕКТОРА ЗА СТРАТЕШКА УЛАГАЊА

ОДЕЉЕЊЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ СТРАТЕШКИХ УЛАГАЊА

ПРОГРАМ ИЗ 2020. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА ПРИВЛАЧЕЊЕ СТРАНИХ ИНВЕСТИЦИЈА У ЦИЉАНИМ СЕКТОРИМА У 2020. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. год.
Програм подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима	40.000.000,00 дин.	3.000.000,00 дин.	37.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Од почетка пандемије изазване заразном болешћу COVID-19, већина компанија је за циљ поставила смањење трошкова како би претрпела што мање губитке. Због тога је већина компанија са глобалним пословањем почела да преиспитује своје развојне стратегије. У плановима мултинационалних компанија (у даљем тексту: МНК) све већи значај добија појам „Nearshoring“ - пословање са земљама из региона и сигурност снабдевања. Окретање домаћим или оближњим изворима индустријских ресурса је једно од решења за МНК како би смањиле трошкове и осигурале стабилност ланца снабдевања. Уколико МНК немају успеха у проналажењу локалних добављача или добављача из региона који могу да одговоре на њихове захтеве, окрећу се могућности да иницирају започињање пословања својих дугогодишњих партнера у нашем региону.

Агенција кроз овај програм, у сарадњи са МНК које су заинтересоване, заузима проактиван приступ и започиње идентификовање компанија којима ће се директно обратити и понудити им Републику Србију као инвестициону дестинацију. Реализација овог програма има велики значај за све постојеће политике и стратегије у области индустријског и економског развоја и представља логичан след у настојању да се

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

адекватно реагује на новонастале околности. Средства предвиђена овим програмом одређена су за трошкове који настану у циљу реализације планираних активности.

Оквир овог програма дефинисан је први пут 2020. године, када су извршене и пилот активности. Програм се спроводи у серијама, идентификацијом нових МНК и дефинисањем спискова за директно контактирање, а затим њиховим контактирањем. Ове серије ће се наставити и 2023. године, у складу са постављеним циљевима програма.

2. ЦИЉЕВИ

Основни циљ овог програма је да одржи постојећи тренд привлачења страних инвестиција, уз истовремено подстицање домаћих инвестиција кроз успостављање сарадње локалних добављача и МНК, а као одговор на негативне ефекте кризе изазване пандемијом заразне болести COVID-19.

Циљеви у 2023. години су:

Број идентификованих МНК и њихових добављача за директно контактирање – 250.

Број компанија у иностранству којима је послато уводно писмо и иницијални предлог за сарадњу – 150.

Број компанија са којима је обављен иницијални телефонски разговор након слања уводног писма – 120.

Број обављених састанака са представницима МНК и њиховим добављачима путем видео-линка у 2023. години – 25.

Број упита улагача/писама о намерама у 2023. години – 3 до 5.

3. ЦИЉНА ГРУПА

- Домаћа привредна друштва из циљаних индустријских сектора;
- МНК које послују у Републици Србији;
- Страна привредна друштва заинтересована да се оријентишу на домаће или оближње изворе индустријских ресурса;
- Привредна друштва која послују у иностранству у циљаним индустријским секторима, а која су добављачи МНК које послују у Републици Србији.

4. АКТИВНОСТИ

- Идентификовање компанија које ће најбоље реаговати на састављене предлоге подршке;
- Успостављање контакта са изабраним компанијама и достављање предлога сарадње;
- Креирање одговарајуће и балансиране понуде решења идентификованим МНК;
- Спровођење структурираних интервјуа са представницима страних компанија у РС;
- Идентификовање домаћих компанија које имају капацитете да постану део премијум сегмента Базе добављача;
- Дијагностика пословних перформанси домаћих компанија;
- Пружање подршке домаћим компанијама у успостављању сарадње са МНК;
- Мониторинг и евалуација Програма.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Повећан обим набавке МНК од локалних добављача, у циљаним ланцима вредности;
- Раст директног извоза и интеграција српских компанија у глобалне ланце вредности;
- Повећање обима инвестиција домаћих компанија;
- Отварање нових радних места од стране домаћих компанија;
- Отварање нових радних места новим инвестиционим пројектима страних улагача;
- Јачање капацитета запослених у Агенцији у примени подршке МСП;
- Проширење портфолиа страних улагача у Републици Србији.

6. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030 године;

РАД НА ПОСТОЈЕЋИМ И ПОТЕНЦИЈАЛНИМ ИНВЕСТИЦИОНИМ ПРОЈЕКТИМА У 2023. ГОДИНИ

1. ЦИЉЕВИ

Када је реч о раду на постојећим и потенцијалним инвестиционим пројектима, њихов број искључиво зависи од броја пренетих пројеката у наредну годину као и од броја нових упита које ће Агенција добити у току 2023. године. Из тог разлога овај број се не може у тренутку писања овог програма рада одредити тачно, већ се може само претпоставити на основу досадашњег искуства, привредних токова и планираних активности на привлачењу улагања.

Коначан број нових инвестиционих упита у 2022. години дат је у следећој табели (закључно са 15.11.2022.):

	Планирано за 2022. годину	Реализовано у 2022. (закључно са 15.11.2022.)	%	Очекивано укупно у 2023. години
број нових упита:	135	98	73%	110
вредност улагања у новим упитима (евра):	8.675.800.000	10.084.800.000	116%	11.858.000.000
број радних места у новим упитима:	56.270	36.397	65%	47.960

На основу табеле може се закључити да кретања нису у потпуности достигла планиране оквире када су број нових упита и број радних места у новим упитима у питању, док су превазишла планове када је висина улагања у питању. Треба међутим имати у виду да су наведени резултати дати закључно са 15.11.2022. године, тако да се до краја године може очекивати већи број упита. Према досадашњем тренду број упита за 2022. годину требао би да достигне 110, вредност улагања 11.345.400.000 евра, а број радних места 40.946. У том случају реализација ће показати мањи пад у односу на планирано. Ова прогноза се може видети на следећој табели. Разлог за смањени број упита у односу на планирани број за 2022. годину највероватније лежи у ефектима актуелних ратних сукоба на истоку Европе, како економским, тако и политичким, као и на текућој енергетској кризи која захвата цео свет. С обзиром на тенденцију наставака ових криза и у 2023. годни, негативни ефекти се могу очекивати и у току ове године.

	Планирано за 2022. годину	Очекивана реализација до краја 2022. године	%
број нових упита:	135	110	82%
вредност улагања у новим упитима (евра):	8.675.800.000	11.345.400.000	130%
број радних места у новим упитима:	56.270	40.946	73%

За планирање броја пројеката и упита на којима ће се радити 2023. године важан је очекиван број упита на којима ће се радити до краја 2022. године. У тренутку писања овог програма рада Агенција има тачно 89 активних пројеката и нових упита у раду. Вредност улагања у овим пројектима је 9,592 милијарди евра и њихова реализација би довела до отварања 38.825 нових радних места. Неки од ових упита ће бити реализовани до краја ове године, али се такође очекује да ће до краја године доћи до одређеног броја нових упита. С тим у вези предвиђање је да се у наредну годину пренесе око 85 активних упита са пропорционалном вредношћу улагања и бројем радних места.

Из претходна два пасуса предвиђање пренесених пројеката у 2023. годину је:

	очекиван број пројеката који се преноси у 2023. годину
број пренесених упита из 2022. године:	85
вредност улагања у овим упитима (евра):	9.160.898.876,40
број радних места у овим упитима:	37.080

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Према тренутним проценама Међународног монетарног фонда светска економија ће у 2023. години наставити да расте за 2,7%, па се на том основу може очекивати реципрочан раст интересовања за улагање од око 3%. Међутим, како актуелни сукоб на истоку Европе и енергетска криза имају специфичне ефекте на интересовање инвеститора за улагање у Републику Србију, мора се код предвиђања броја упита узети у обзир и овај ефекат. У току 2022. године процењује се да је проузроковао пад броја нових упита за око 18% од предвиђеног. Због даље непредвидивости ратних и политичких токова може се сматрати да је најбоље предвиђање да 2023. година буде једнака очекиваним резултатима у 2022. години по питању броја нових упита.

У односу на 2022. годину за коју се према тренутној реализацији очекује да ће се завршити са 110 нових упита, ово би значило 110 нових упита у 2023. години и њихова вредност ће бити прогнозирана на основу просечне вредности тренутно активних пројеката, рачунајући да се тај профил не може значајно променити у тако кратком року. Просечна вредност тренутно активних пројеката износи 107,8 милиона евра и 436 радних места. Вредност за 110 пројеката би у том случају била 11,858 милијарди евра и 47.960 радних места. Овај број укључује и упите генерисане кроз Програм подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима и упите који долазе у Агенцију на друге начине.

На основу свега претходно наведеног, предвиђени број инвестиционих упита и пројеката на којима ће Сектор за стратешка улагања радити у току 2023. године је:

	пројекти који се преносе у 2023. год.	очекиван број нових упита у току 2023. год.	очекиван број пројеката у 2023. год.
број:	85	110	195
вредност улагања у овим пројектима (евра):	9.160.898.876,40	11.858.000.000,00	21.018.898.876,40
број радних места у овим пројектима:	37.080	47.960	85.040

2. ОПИС АКТИВНОСТИ

Рад на инвестиционим упитима и потенцијалним и актуелним инвестиционим пројектима представља основну делатност Агенције. Инвестициони упити и пројекти представљају могућност улагања привредних друштава која би требало да доведу до нових привредних активности и отварања нових радних места. У погледу њихове реализације саветници Сектора за стратешка улагања већ имају одређене активности на којима ће рад бити настављен и током 2023. године. Према свом карактеру потенцијални инвестициони пројекти могу бити веома различити и самим тим захтевају различит приступ и врсту услуга које им може понудити Агенција.

По питању привредног сектора или привредне делатности у којој ће се обављати потенцијални инвестициони пројекат, саветници Сектора за стратешка улагања су специјализовани за одређене привредне секторе. Самим тим, саветници ће и у 2023.

години наставити са пружањем подршке улагачима имајући у виду делатност којом се бави улагач. Указује се да су сви саветници Агенције довољно обучени да могу да по потреби прихвате рад на пројекту из сектора који није њихова специјализација. Према подацима из 2022. године, највећи број инвестиционих упита био је из области аутомобилске индустрије, као што је приказано у Табели 1.

Сектор:	Број упита:	Процент:
Аутомобилска индустрија	28	28.60%
Прехрамбена индустрија	13	13.30%
Електроника и електротехника	11	11.20%
Металургија и обрада метала	8	8.20%
Текстилна индустрија	6	6.10%
Индустрија амбалаже	5	5.10%
Туризам	4	4.10%
Хемијска индустрија	3	3.10%
Индустрија грађевинских материјала	3	3.10%
Машине и опрема	3	3.10%
Фармацеутска индустрија	3	3.10%
Индустрија неметала	2	2.00%
Пластика и гума	2	2.00%

Табела 1 – Анализа упита из 2022. године (закључно са 15.11.2022.) према индустријама

Имајући у виду податке о пројектима из Табеле 1, оправдана је претпоставка да ће и у 2023. години најзаступљенији бити пројекти који се односе на аутомобилску и прехрамбену индустрију. Са друге стране, имајући у виду пројекције за наредни период, вероватно је да ће се велики део активности одвијати и у области електротехнике и електронике, металургије и обраде метала, текстилне индустрије, индустрије амбалаже, сектору туризма, хемијској индустрији, индустрији грађевинских материјала, сектору машина и опреме, као и у фармацеутској индустрији.

Према начину имплементације, потенцијални инвестициони пројекти се најчешће јављају као „greenfield“ или „brownfield“ пројекти, мада се јављају и пројекти који се односе на аквизицију или заједничко улагање. У циљу рада на „greenfield“ или „brownfield“ пројектима, саветници ће за препоруку локације улагачима користити базу локација. Код пројеката аквизиције или заједничког улагања, који подразумевају активно приватно привредно друштво као субјекат улагања, основно оруђе за рад ће бити база добављача.

Када је у питању земља порекла потенцијалног улагања, важно је имати могућност комуникације са улагачима на различитим језицима, уз уважавање различитости у погледу пословне културе. Анализа упита из 2022. године показује највећу заступљеност

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

пројеката из Србије, Немачке, Кине, Италије, Велике Британије, Аустрије, Јужне Кореје и Швајцарске. Имајући у виду пројекте са чијом обрадом би требало наставити у 2023. години, претпоставка је да ће значајан број пројеката управо потицати из назначених земаља, те да ће све већи број упита према пореклу капитала бити из Србије, док ће највећа вредност улагања долазити из Кине и Немачке.

Развој потенцијалног инвестиционог пројекта се прати и приказује кроз седам различитих фаза. Од ових седам фаза прве три захтевају највеће ангажовање Агенције и у оквиру њих улагач доноси одлуку да ли ће се инвестициони пројекат реализовати у Србији или не. Седам фаза потенцијалних инвестиционих пројеката су следеће:

Q&A – упит улагача	Инвестициони упит (потенцијални инвестициони пројекат)
Провера бонитета	
Избор локација	
Припрема за имплементацију пројекта	
Иницијална фаза имплементације	Инвестициони пројекат
Фаза градње	
Финализација пројекта	
Имплементиран пројекат – „aftercare“ фаза	

Табела 2 - Фазе инвестиционог упита и прелазак потенцијалног у инвестициони пројекат

Рад на упитима улагача представља основну делатност Сектора за стратешка улагања. Упити страних и домаћих улагача означавају назнаку интересовања за улагање у Србију и најчешће су део процеса упоређења Србије као инвестиционе локације са другим конкурентским земљама. Сваки упит представља конкретан и обиман сет питања у зависности од спецификације самог пројекта и делатности коју обавља. Велики број ових питања су генералне природе и понављају се у различитим упитима, али значајан број упита представља специфична питања везана за конкретан пројекат на која саветник за улагања одговара из свог знања и искуства или врши истраживање како би пронашао адекватну информацију.

Имајући у виду искуства стечена током претходних година, постоје индикатори који указују да ће се у току 2023. године велики број упита односити како на питања која се тичу опште пословне климе, тако и на питања из области образовања, специфичности конкретне индустрије, инфраструктурне опремљености, питања легислативе из различитих области. Све је упечатљивије интересовање улагача за реализацију пројеката у области успостављања развојних и истраживачких центара, због чега је претпоставка да би и у току 2023. године могао бити повећан број упита у погледу пројеката који у себи садрже и ову сферу.

При раду на упитима улагача Агенција ће се руководити принципом ажурности одговарања. На сваки контакт упућен путем електронске поште или другог вида комуникације, настоји се одговорити у року од 24 сата, а уколико у том периоду не

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

постоји довољно информација за тражени одговор, улагач се мора обавестити да се информације тренутно прикупљају и мора се назначити рок у коме ће одговор стићи. Како би обезбедила што стручније и ажурније одговоре, неопходно је да Агенција поседује саветнике специјализоване за различите привредне делатности.

Ради што ефикаснијих одговора на питања генералне природе, Агенција ће користити и редовно ажурирати такозвани „Info Pack“, документ на енглеском језику, који ће садржати генералне податке о економском, пословном, пореском амбијенту, као и друге информације које представљају одговоре на најчешћа питања улагача. Овај документ такође ће садржати податке о конкретним индустријским секторима и представљати полазну основу у раду на упитима.

Врста података који могу бити тражени у оквиру упита улагача може се класификовати на питања везана за:

- Опште податке о Србији;
- Генералне економске показатеље;
- Информације о присутним улагачима у Србији;
- Информације о конкретним индустријским секторима у Србији;
- Информације о царинској политици, могућностима слободне трговине, закљученим трговинским споразумима са другим земљама;
- Податке о пореском окружењу и политици;
- Податке о цени и доступности радне снаге, као и друга питања из области радних односа;
- Генералне информације о инфраструктури, транспорту и логистици у Србији;
- Информације о регулативи везаној за облицима својине на непокретностима, могућност промета земљишта и условима за изградњу;
- Информације о регистрацији и облицима привредних друштава;
- Информације у погледу система образовања;
- Информације у погледу статуса страних држављана и њиховог боравка у Републици Србији;
- Информације о подстицајима за улагање;
- Податке о расположивим „brownfield“ и „greenfield“ локацијама;
- Информације о стању у различитим привредним секторима у Србији и могућим добављачима сировина и производа, као и многе друге специфичне информације.

Указује се да су на овом месту назначена само најчешћа питања која су се јавила у раду током претходних година, те се основано може очекивати да ће и у току 2023. године потенцијални улагачи претежно постављати питања из означених области. Са друге стране, очекује се да ће са доласком технолошки напреднијих инвестиционих пројеката потенцијални улагачи постављати и друга питања специфична за њихову индустрију.

Ради што ефикаснијих одговора на питања генералне природе и привлачења улагања, Агенција ће користити и редовно ажурирати генералну и секторске брошуре на енглеском језику који ће садржати опште податке о економском, пословном, пореском амбијенту, као и друге информације које представљају одговоре на најчешћа питања

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

улагача. Овај документ такође ће садржати податке о конкретним индустријским секторима и представљати полазну основу у раду на упитима и привлачењу улагања.

Избор локација је карактеристична интензивна фаза у оквиру рада на потенцијалном инвестиционом пројекту, у којој ће Агенција сарађивати са јединицама локалне самоуправе, локалним коморама и удружењима. У оквиру избора локација улагач ће уз помоћ саветника Агенције разматрати различите „greenfield“ и „brownfield“ локације у Србији, као и могућности за приватизацију, заједничко улагање или преузимање одређене компаније. Међусобно ће се упоређивати предности и мане истих, као и погодности за инвестирање које се у оквиру локалних заједница нуде. Инвестиционе локације ће се такође упоређивати са инвестиционим локацијама у другим државама конкурентима за инвестициони пројекат. Саветник сектора ће, користећи базу инвестиционих локација или базу добављача, предложити улагачу списак најбољих опција на основу параметара његовог пројекта.

Припрема за имплементацију пројекта представља фазу у којој је улагач у највећем броју случајева донео одлуку да ће инвестирати у Србији, и то на конкретној локацији. Тада се интензивно разговара о начину реализације пројекта, подршци локалне самоуправе, потребним корацима за реализацију пројекта и временском плану, облику аранжмана са државом и подстицајним средствима. Кључна питања у овој фази су бројна, а као доминантна могу се истаћи следећа: инфраструктура, урбанистички планови, локацијске и грађевинске дозволе, регистрација привредног друштва, ангажовање првих запослених, споразуми и уговори са државом и локалном самоуправом и др.

Током последњих пар година се као веома битна испоставила улога Агенције у успостављању сарадње са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања. Оваква врста сарадње омогућила је једноставнију реализацију инвестиционих пројеката, као и ефикаснију стручну и саветодавну подршку улагачима. Стога је план Сектора да и у току 2023. године настави са континуираном сарадњом са другим имаоцима јавних овлашћења, а у циљу спровођења надлежности прописаних Законом о улагањима и помоћи улагачу у ефикаснијој имплементацији инвестиционих пројеката.

Процент реализације инвестиционих упита представља однос између укупног броја инвестиционих пројеката и инвестиционих упита или потенцијалних инвестиционих пројеката. Овај проценат се може рачунати на годишњем или вишегодишњем нивоу и представља успешност реализације интересовања улагача за улагањем. У рачунању процента не треба рачунати оне пројекте који су из било ког разлога прекинули започету имплементацију. Рад Агенције није једини фактор који утиче на одлуку улагача да пређе из инвестиционог упита у имплементацију пројекта, али Агенција преданим радом мора учинити све што је могуће како би до ове одлуке дошло.

Процент реализације инвестиционих упита се такође може мерити у односу вредности или броја радних места упита и пројеката. Исто тако, може се рачунати на годишњем нивоу, али с обзиром да у току једне године Агенција ради и на пројектима и из претходне године, не сме се превише изоловано узети као индикатор успешности рада, поготову с обзиром на чињеницу да у рачунању на годишњем нивоу проценат постаје висок у оној години у којој постоји мали број упита, што се не може сматрати успехом.

Иницијална фаза имплементације је фаза у којој је улагач постигао све споразуме са државом или приватним ентитетом који је субјект улагања и започиње имплементацију пројекта. Карактеристично за ову фазу је ангажовање пројектантских кућа за развој грађевинских планова или планова реконструкције, договарање послова са локалним добављачима, ангажовање Националне службе за запошљавање или приватних агенција за људске ресурсе. У овој фази се даље интензивира рад са локалном самоуправом и њеним службама, док ангажовање Агенције и републичких органа постаје мање.

Фаза градње подразумева успешно добијање потребних дозвола и интензивне радове на изградњи нових објеката или реконструкцији постојећих. Ангажовање Агенције је у овој фази у пракси минимално, осим у случају постојања потребе за повезивањем улагача са одређеним државним институцијама и решавањем непредвиђених проблема. Поред тога, Агенција ће одржавати редован контакт са улагачем, како би била сигурна да имплементација пројекта тече без проблема.

Финализација пројекта представља једну од најдужих фаза у којој улагач има припремљен простор за обављање својих привредних делатности и започиње интензивно запошљавање радника и инсталацију опреме за рад. Уколико се пројекат посматра кроз уобичајени период код доделе државне помоћи од три године за реализацију пројекта, ова фаза у најчешћем случају траје око две године. Ангажовање Агенције у овој фази такође није веома интензивно, осим послова праћења реализације пројекта, помоћи у специфичним ситуацијама и администрирања државне помоћи. Са друге стране, у овој фази често може доћи до разговора о проширењима пројекта и новим пројектима улагача, што само указује на ниво задовољства улагача начином имплементације инвестиционог пројекта.

„Пост инвестиционе активности“ фаза пројекта долази по успешној имплементацији целог пројекта. Циљ Агенције је да улагач већ пре доласка у ову фазу размотри проширење пројекта или улагање у потпуно нови инвестициони пројекат у Србији. Са становишта доделе државне помоћи пројекат се овде налази у „мониторинг“ фази. Константан контакт са улагачем се у сваком случају наставља, евентуални проблеми се решавају и циља се обезбеђење даљих инвестиција.

Рад на бази инвестиционих локација

База инвестиционих локација је једно од главних оруђа за рад на упитима улагача. Земљишта и објекти који могу бити предмет интересовања улагача налазе се у овој бази.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Требало би напоменути да база инвестиционих локација није база привредних субјеката на продају, као ни инвестиционих пројеката који траже финансирање или заједничко улагање. Самим тим, она је погодна за решавање упита „greenfield“ и „brownfield“ потенцијалних инвестиционих пројеката, а не ради аквизиција или портфолио улагања.

При одржавању базе инвестиционих локација постоје три приоритета:

- база мора имати што више расположивих локација у понуди,
- информације о локацијама морају бити што садржајније и детаљније,
- информације о локацијама морају бити редовно ажуриране.

Како би се наша локација која одговара инвестиционом упиту, потребно је имати што више могућих локација у понуди. Информације о расположивим локацијама се добијају контактом са општинама и канцеларијама за локални економски развој, локалним развојним агенцијама, сопственим истраживањем, оглашавањем и другим путевима. Самим тим, Агенција ће и у току 2023. године наставити са редовним прикупљањем информацијама о потенцијалним локацијама, како би пружила адекватну подршку улагачима.

Тренутни број локација регистрованих у бази износи 1263. У току 2023. године очекује се идентификација и унос 70 додатних локација у базу.

Презентација инвестиционих потенцијала Србије

Поред рада на потенцијалним инвестиционим пројектима, планира се и презентација инвестиционих потенцијала Србије на конференцијама, скуповима, семинарима и другим догађајима. Рад на презентацији подразумева припрему и израду презентације, израду брошура као и само представљање презентације.

У току 2023. године планирано је 75 презентација инвестиционих потенцијала Србије и то:

Кроз учешће и организацију конференција, семинара и других промотивних догађаја – 50.

Кроз остварене контакте кроз Програм подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима – 25.

Стручна анализа пријава за подстицајна средства

Имајући у виду број пријава поднетих у претходним годинама, претпоставка је да би у току 2023. године могло бити закључено око 40 уговора о додели средства подстицаја. Овде је потребно додатно напоменути да број закључених уговора директно зависи од броја поднетих пријава, тако да се у овом моменту не може са сигурношћу утврдити коначан број. Такође, како је у претходним годинама постојало различито интересовање улагача за закључење меморандума о разумевању и сличних споразума, да се поменути уговори закључују искључиво на захтев улагача, те да тренутно није познат број улагача који ће захтевати закључење оваквих споразума, може се претпоставити да би у 2023. години могло бити закључено између 5 и 10 меморандума о разумевању, као и око 5 сличних споразума са улагачима.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Вршење стручних и административних послова Савета за економски развој

Имајући у виду да је Законом о улагањима прописано да административне и стручно-техничке послове Савета за економски развој обавља Агенција, Сектор за стратешка улагања ће и у току 2023. године наставити са вршењем наведених послова. Наведене послове преваходно чини припрема материјала за одлучивање на седницама Савета за економски развој, припрема одлука, записника са одржавних седница, припрема позива за одржавање седница, као и друге пратеће активности. Број седница као и количина посла директно зависе од броја поднетих пријава за доделу подстицаја, и не могу се унапред прецизно предвидети. На основу тенденција из претходних година, претпоставка је да би могло бити одржано између 5 и 10 седница Савета за економски развој, а број одлука донетих од стране овог органа директно зависи од броја пријава које у току године буду поднете Агенцији. На основу тенденција из претходних година, као и броја пројеката који се налазе у *pipeline*-у, претпоставка је да би могло бити донето између 30 и 50 одлука Савета за економски развој.

Сарадња са организацијама из других земаља

Агенција је током 2022. године потписала више споразума о сарадњи са институцијама из других земаља које се баве улагањима. На основу Меморандума о разумевању који је закључен између Агенције и HEPA Hungarian Export Promotion Agency Nonprofit Private Company Limited by Shares, а поводом реализације програма „Western Balkans Investment Scheme“ и програма „Foreign Market Growth Incentive“, те броја упита улагача које је Сектор за стратешка улагања примио тим поводом, основана је претпоставка да ће и у току 2023. године Сектор бити ангажован на најмање 30 различитих упита улагача који су последица сарадње са овом мађарском агенцијом. Уколико дође до покретања неког новог програма од стране поменуте мађарске агенције, може се очекивати потписивање новог меморандума о сарадњи, у којем случају ће Сектор за стратешка улагања бити додатно ангажован на новим упитима чији се број у овом тренутку не може предвидети, али вођени искуством из горе наведених програма, њихов број би могао бити око 20.

3. ЦИЉНА ГРУПА

- Домаћа привредна друштва заинтересована за улагања и проширења;
- Страна привредна друштва које послују у Србији заинтересована за улагања и проширења;
- Страна привредна друштва заинтересована да први пут улажу у Србију.

4. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Реализација нових инвестиционих пројеката у Србији;
- Раст вредности страних улагања;
- Раст индустријског и услужног портфолија Србије;
- Отварање нових радних места;
- Проширење технолошке базе Србије;
- Повећан ниво извоза;
- Повећан ниво „R&D“ активности;
- Раст потребе за проширењем добављачке базе у Србији;

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

- Раст потребе за дизањем нивоа образовања у Србији;
- Долазак нових знања и вештина.

5. ПРАВНИ ОКВИР

- Закон о улагањима („Службени гласник РС“, бр. 89/2015 и 95/2018)
- Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 73/2019)
- Уредба о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013 и 119/2014)
- Уредба о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 23/2021)
- Уредба о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС“, бр. 23/2021)
- Уредба о условима и начину привлачења директних инвестиција („Службени гласник РС“, бр. 37/2018)
- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања („Службени гласник РС“, бр. 1/2019)
- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у области производње прехранбених производа („Службени гласник РС“, бр. 1/2019)
- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у сектору услуга хотелског смештаја („Службени гласник РС“, бр. 33/2019 и 42/2019)
- Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у аутоматизацију постојећих капацитета у области прехранбене индустрије ("Сл. гласник РС", бр. 46/2021).

ОДЕЉЕЊЕ ЗА AFTER CARE

Ради даљег развоја инвестиционих пројеката, привлачења нових улагања, решавања текућих проблема, као и унапређења општег амбијента за улагање и пословање у Републици Србији, Агенција почев од 2017. године спроводи „Aftercare“ програм са улагачима који послују у Србији. Циљ програма је да се у директном дијалогу са представницима инвеститора испита тренутно задовољство компанија са условима пословања на територији Србије како би се заједничким напором идентификовале могућности за проширење постојећих активности или направио план за решавање проблема административне природе који евентуално спутавају даљи развој компаније у Србији.

Искуство улагача везано за досадашње пословање у Србији, од неизмерног је значаја за Агенцију како би се на бази информација прикупљених у директном контакту са њима могло утицати на институције на свим нивоима у циљу даље оптимизације правног и административног оквира за улагаче. Одељење ће кроз дијалог са улагачима

прикупљати, систематизовати и објављивати препоруке за унапређење пословног амбијента, али и притужбе са проблемима у реализацији инвестиционих пројеката. Решавање проблема који оптерећују дневно пословање компанија, повећаће могућност за њихове додатне инвестиције у Републици Србији, али ће и помоћи у привлачењу нових улагања.

Одељење ће учествовати и у припреми процедура за пријављивање за развојне програме које спроводи Агенција, посебно у програмима који промовишу и подржавају веће ангажовање домаћих добављача. Кроз редовне посете улагачима, прикупљаће се информације у вези са програмима подршке од интереса за њих и вршити промоција таквих програма.

Имајући у виду број и податке о пројектима који су реализовани претходних година, као и информације о пројектима са чијом реализацијом би требало да се отпочне у наредном периоду, Одељење за Aftercare је планирало да у 2023. години буде у контакту са минимум 45 улагача који послују на територији Србије путем видео позива, телефона и електронске поште, а уколико буде могуће, организоваће се и теренске посете.

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМ РАДА СЕКТОРА ЗА ОРГАНИЗОВАНЕ ИНДУСТРИЈСКЕ ЗОНЕ

Програм рада Сектора за организоване индустријске зоне координира са програмом рада Сектора за стратешка улагања.

Организоване индустријске зоне представљају једну од основних полуга за стратешка улагања односно реализацију пројеката директних инвестиција кроз креирање просторно детерминисаног и инфраструктурно и супраструктурно опремљеног подручја намењеног за концентрацију и развој индустрије.

У току је припрема законског оквира у вези са регулисањем организованих индустријских зона који за основне циљеве има следеће:

1. Унапређење конкурентности Републике Србије као инвестиционе локације за привлачење капитално интензивних и иновативних страних директних инвестиција кроз формирање просторно дефинисаног подручја за обављање индустријске производње опремљеног одговарајућом инфраструктуром и супраструктуром и интегрисано пружање услуга улагачима ради омогућавања убрзане имплементације инвестиционих пројеката и скраћења рока за почетак обављања делатности;
2. Убрзање имплементације капитално интензивних инвестиционих пројеката захваљући постојању посебног режима планирања и изградње и потпуно опремљеног простора;
3. Ефикасна алокација и оптимизација улагања у инфраструктуру и супраструктуру кроз опремање организованих индустријских зона као резултат концентрације иновативне индустрије и синергија јавне и приватне иницијативе у привлачењу страних директних улагања;
4. Континуирано и планско унапређење знања, вештина и компетенција потребних за запошљавање, и међусекторска сарадња и сарадња између јавног и приватног сектора на концентрацији активности и мера предвиђених политикама запошљавања са циљем активног усклађивања са потребама тржишта рада и захтевима иновативних индустрија.

АКТИВНОСТИ

- Сарадња са улагачима у постојеће организоване индустријске зоне са циљем привлачења улагања на подручју организованих индустријских зона у сарадњи са Сектором за стратешка улагања;
- Сарадња са постојећим улагачима у организоване индустријске зоне ради координације инфраструктурног и супраструктурног развоја зона и унапређења конкурентности наведених инвестиционих локација и њиховог планског развоја;
- Промоција улагања у формирање и развој нових организованих индустријских зона;
- Селекција и контактирање потенцијалних улагача за улагање у формирање и развој организованих индустријских зона и учешће у изради анализа ради идентификације

потенцијалних локација и степена њихове инфраструктурне и супраструктурне опремљености у сарадњи са Сектором за планирање и анализу;

- Прикупљање информација о степену опремљености расположивих локација за привлачење улагања на подручју организоване индустријске зоне и припрема и слање одговора заинтересованим улагачима везано за услове улагања и пословања у Републици Србији, у сарадњи са Сектором за стратешка улагања;
- Презентација инвестиционих и пословних потенцијала Републике Србије и предности улагања у организованим индустријским зонама;
- Организовање и учешће у посетама улагача локацијама за улагање на подручју организованих индустријских зона;
- Координирање инвестиционих улагања у формирање и развој организованих индустријских зона и подршка улагачима у реализацији улагања кроз координацију активности са надлежним државним органима и организацијама и носиоцима јавно правних овлашћења;
- Координирање и подршка реализацији инвестиционих пројеката који се спроводе на подручју организоване индустријске зоне у сарадњи са управљачем организоване индустријске зоне и реализацији улагања кроз координацију активности са надлежним државним органима и организацијама и носиоцима јавно правних овлашћења у вези са степеном инфраструктурне и супраструктурне опремљености расположивих инвестиционих локација на подручју зоне;
- Анализа предлога за доделу статуса управљача, предлога за формирање и студије оправданости за формирање организоване индустријске зоне у сарадњи са Сектором за правну подршку и Сектором за планирање и анализу;
- Анализа предлога за формирање организоване индустријске зоне у сарадњи са Сектором за правну подршку, Сектором за планирање и анализу и Сектором за стратешка улагања.

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Имајући у виду да су једни од кључних предуслова за привлачење директних страних улагања расположивост опремљеног грађевинског земљишта, расположивост потребне инфраструктуре, те квалитет и расположивост услуга, као и расположивост запослених са потребним квалификацијама, програм развоја организованих индустријских зона доприноси креирању повољнијег пословног окружења за привлачење директних улагања и истовремено унапређење техничко-технолошких капацитета и производног знања индустрије, а што у укупности доприноси:

- реализацији иновативних инвестиционих пројеката у Републици Србији;
- расту вредности страних улагања;
- расту индустријског и услужног портфолија Републике Србије;
- отварању нових радних места;
- проширењу технолошке базе Републике Србије;
- повећању нивоа извоза;
- повећању нивоа „R&D“ активности;
- доласку нових знања и вештина.

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМ РАДА СЕКТОРА ЗА ПОДРШКУ МСП

ПРОГРАМИ ИЗ 2020. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МСП ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА У 2020. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке МСП за улазак у ланце добављаче	229.489.845,32 дин.	111.695.456,51 дин.	117.794.388,81 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Програм подршке МСП за улазак у ланце добављача има за циљ да у што већој мери реализује потенцијале интеграције привредних друштава у систем набавки МНК и унапреди пословне перформансе постојећих и потенцијалних добављача у складу са потребама купаца, те да додатно подржи унапређење пословног амбијента и повећање конкурентности МСП. Подршка је намењена малим и средњим привредним друштвима која јесу или могу бити део ланца добављача МНК присутних у Србији или у иностранству. Спремност домаћих МСП за укључење у ланце добављача МНК се проверава кроз дијагностику пословних перформанси, а на основу које се дефинишу и области за унапређење пословања.

2. АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

Први јавни позив је објављен у марту 2020. године и било је предвиђено да траје 30 дана, али је продужен до 1. јуна због пандемије изазване болешћу COVID-19. По овом јавном позиву, за укупно 13 подносилаца пријава је донета одлука о уласку у другу фазу Програма, односно дијагностику пословних перформанси, од чега је њих 11 наставило са реализацијом активности програма. Уговори о додели бесповратних средстава су закључени са свих 11 корисника. Током 2023. године ће се наставити са поступком верификације одобрених мера интервенције и исплатом бесповратних средстава.

Други јавни позив објављен је у децембру 2020. године, за укупно 10 подносилаца пријава је донета одлука о уласку у другу фазу Програма, односно дијагностику пословних перформанси, а њих 9 је наставило са реализацијом активности програма.

Током 2023. године ће се наставити са поступком верификације одобрених мера интервенције и исплатом бесповратних средстава.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Уредбом о правилима за доделу државне помоћи.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА ММСП У 2020. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке за промоцију извоза ММСП	50.000.000,00 дин.	8.587.903,50 дин.	41.412.096,50 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Овим програмом Агенција обезбеђује институционалну подршку мирко, малим и средњим предузећима, која су извозно оријентисана и која желе да повећају обим свог извоза. Програмом су обухваћене активности које се односе на оспособљавање и излазак привредних друштава на нова тржишта, односно, повећање обима њиховог извоза, као и повећање њихове конкурентности на међународним тржиштима.

2. АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

У 2020. години дефинисан је текст Програма и свих пратећих докумената и формиране су радне групе задужене за његову реализацију. Јавни позив за доделу бесповратних средстава је објављен 25. децембра 2020. године и закључено је укупно 5 уговора.

У 2022. години је започета верификација завршених активности корисника Програма и рефундација одобрених средстава, која ће се наставити и током 2023. године.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМИ ИЗ 2021. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2022. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2021. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК у 2021. години	329.504.400,00 дин.	19.595.069,05 дин.	159.909.330,95 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Република Србија је земља растућег сектора малих и средњих предузећа, са све већим ангажманом у области производње компоненти и полупроизвода за финалну уградњу у комплексне готове производе, било да се ради о превозним средствима, производним машинама и опреми, електронници или другим производима за личну и индустријску употребу. Развој локалних добављача са способностима интеграције у ланце вредности МНК, заједно са значајним страним директним улагањима у овој области, показују потенцијал за даљи раст и унапређење привредних друштава. Очекивање је да би напредак у овој области обезбедио додатно отварање нових радних места и економски раст. Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК пружа могућност привредним друштвима да унапреде своје пословне перформансе и испуне услове да наставе сарадњу или постану добављачи МНК.

Агенција се увођењем овог програма определила да креира оквир за успостављање комерцијалних односа између МНК и домаћих привредних друштава, а све у циљу остваривања боље интеграције страних улагача у локални економски систем.

Програм обухвата анализу потреба МНК, мапирање потенцијалних добављача, спровођење дијагностике пословних перформанси, подршку у циљаном подизању производних капацитета привредних друштава, као и накнадно повезивање са потенцијалним купцима и МНК.

Производни сектори који су предмет подршке Програма су: аутомобилска индустрија; уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију (пластика, гума, машине /опрема); обрада метала; сектор машина и опреме за друге намене; сектор гуме и пластике; сектор производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектор електричних и електронских система и елемената електричних и електронских система.

2. АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

Јавни позив је објављен септембра 2021. године са предвиђеним трајањем од 90 дана. Током 2021. године је спроведена контрола испуњености формалних услова за учешће у овом програму и избор учесника, док је током у 2022. године спровођена дијагностика пословних способности учесника, дефинисање подржаних активности, закључивање уговора са корисницима Програма и праћење имплементације подржаних активности.

У 2023. години ће се наставити даље програмске активности. За ове активности резервисана су за 2023. годину средства у износу од 159.909.330,95 динара.

Неутошена средства у износу од 150.000.000,00 динара преусмеравају се на три програма у оквиру Сектора за подршку МСП на следећи начин: 50.000.000,00 динара за реализацију Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК у 2022. години, 50.000.000,00 динара на Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза у 2022. години и 50.000.000,00 динара за потребе новог програма чија реализација започиње у 2023. години под називом: „Програм подршке привредним друштвима за усвајање принципа пословања у међународним ланцима вредности у 2023. години“.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћ)
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године
- Стратегијом паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА ММСП У 2021. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке за промоцију извоза у 2021. години	240.000.000,00 дин.	9.287.313,12 дин.	230.712.686,88 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Овим програмом Агенција ће обезбеђивати институционалну подршку микро, малим и средњим предузећима, која су извозно оријентисана и која желе да повећају обим свог

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

извоза. Програмом ће бити обухваћене активности које се односе на оспособљавање и излазак привредних друштава на нова тржишта, односно повећање обима њиховог извоза, као и повећање њихове конкурентности на међународним тржиштима.

2. АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

Јавни позив је објављен децембра 2021. године. Током 2022. године је спроведена контрола испуњености формалних услова за учешће у овом програму и избор учесника, дијагностика извозних перформанси учесника, дефинисање подржаних активности, закључивање уговора са корисницима Програма и праћење имплементације подржаних активности.

Током 2023. године су у плану даље активности на реализацији овог програма.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћ)
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године
- Стратегијом паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године.

3. IPA 2019 – DIRECT GRANT TO THE DEVELOPMENT AGENCY OF SERBIA – SCALED UP AND TECHNOLOGICALLY IMPROVED PRODUCTION CAPACITY SOLUTIONS AMONG MICRO AND SMALL ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS (ДИРЕКТНА ДОДЕЛА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА РАЗВОЈНОЈ АГЕНЦИЈИ СРБИЈЕ – ПОВЕЋАНА И ТЕХНОЛОШКИ УНАПРЕЂЕНА РЕШЕЊА ЗА ПРОИЗВОДНЕ КАПАЦИТЕТЕ МЕЂУ МИКРО И МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ПРЕДУЗЕТНИЦИМА)

РЕДНИ БРОЈ:	3.
КОРИСНИЦИ УСЛУГА И ЦИЉНА ГРУПА:	МИКРО И МАЛА ПРЕДУЗЕЋА И ЗАДРУГЕ
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	2021. - 2025. ГОДИНА (48 МЕСЕЦИ)
УКУПАН БУЏЕТ ЗА ПЕРИОД 2021. – 2025. ГОДИНА:	27.000.000,00 ЕВРА ЕУ СРЕДСТВА: 11.000.000,00 ЕВРА (1.000.000,00 ЗА КОМПОНЕНТЕ 0 И 2, 10.000.000,00 ЗА КОМПОНЕНТУ 1) БУЏЕТ РС: 16.000.000,00 ЕВРА (ЗА КОМПОНЕНТУ 1)
СРЕДСТВА ДЕФИНИСАНА ФИНАНСИЈСКИМ ПЛАНОМ ЗА 2022. ГОДИНУ	38.435.379,00 ДИН. (ЗА КОМПОНЕНТЕ 0 И 2)

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПЛАНИРАНА ИСПЛАТА ДО 31.12.2022. ГОДИНЕ	33.742.803,00 ДИН. (ЗА КОМПОНЕНТЕ 0 И 2)
ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ЗА 2023. ГОДИНУ	39.153.642,00 ДИН. (ЕУ СРЕДСТВА: 332.841,20 ЕВРА ЗА КОМПОНЕНТЕ 0 И 2)

Напомена: средства за реализацију овог програма су обезбеђена из донаторских средстава. Средства за 2023. годину представљају део од укупно одређених средстава за овај програм. Програм је вишегодишњи и трајаће до јуна 2025. године.

Детаљан опис Компоненте 1, тј. Програма подршке малим предузећима за набавку опреме, наведен је у делу ПРОГРАМИ ПОВЕРЕНИ АГЕНЦИЈИ ОД СТРАНЕ МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ У 2022. ГОДИНИ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ под редним бројем 3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2022. ГОДИНИ.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Овај програм је део државног акционог програма за Републику Србију за 2019. годину – ЕУ подршка конкурентности, истраживању и развоју и иновацијама са циљем унапређења Програма подршке малим и средњим предузећима за набавку опреме, који се спроводи од 2013. године.

Програм ће допринети повећаној конкурентности српске привреде кроз подршку у улагању микро, малих и средњих предузећа у модернизацију производне опреме и проширење производних погона, као и јачању капацитета државних институција за спровођење сложенијих програма финансираних из националних или ЕУ фондова.

Програм спроводе Агенција и Министарство привреде, док пословне банке/лизинг компаније учествују у спровођењу програма у оквиру Компоненте 1.

Програм се састоји из три компоненте, и то:

- Компонента 0: Управљање Програмом;
- Компонента 1: Имплементација Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2022. години;
- Компонента 2: Имплементација техничке подршке.

Активности у оквиру **Компоненте 0:**

- Управљање пројектом;
- Набавка услуга;
- Финансијско управљање;
- Одговорности према донатору и извештавање.

Активности у оквиру **Компоненте 2:**

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

- Оптимизација Програма подршке малим предузећима за набавку опреме (правна и процедурална) и изградња капацитета тима за имплементацију програма;
- Свеобухватна процена утицаја Програма подршке малим предузећима за набавку опреме, почев од 2013. године;
- Комуникација и видљивост Програма (у складу са ЕУ захтевима).

Током 2021. године започето је спровођење активности у оквиру Компоненти 0 и 2 овог програма, које су имплементирани и у 2022. години. Будући да је Програм вишегодишњи, са даљом имплементацијом ових компоненти ће се наставити и током 2023. године.

2. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о улагањима;
- Законом о регионалном развоју;
- Законом о јавним агенцијама;
- Уговором о додели бесповратних средстава-Екстерне активности Европске уније, број 2021/423-512, закључен у јуну 2021. године између Агенције и Министарства привреде са једне, и Европске уније коју заступа Делегација Европске уније у Републици Србији са друге стране.

ПРОГРАМИ ИЗ 2022. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2022. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК у 2022. години	200.000.000,00 дин.	0,00	250.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК пружа могућност привредним друштвима да унапреде своје пословне перформансе и испуне услове да наставе сарадњу или постану добављачи МНК. Агенција се увођењем овог

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

програма определила да креира оквир за успостављање комерцијалних односа између МНК и домаћих привредних друштава, а све у циљу остваривања боље интеграције страних улагача у локални економски систем. Наиме, Република Србија је земља растућег сектора малих и средњих предузећа, са све већим ангажманом у области производње компоненти и полупроизвода за финалну уградњу у комплексне готове производе, било да се ради о превозним средствима, производним машинама и опреми, електроници или другим производима за личну и индустријску употребу. Развој локалних добављача са способностима интеграције у ланце вредности МНК, заједно са значајним страним директним улагањима у овој области, показују потенцијал за даљи раст и унапређење привредних друштава. Очекивање је да би напредак у овој области обезбедио додатно отварање нових радних места и економски раст.

Програм обухвата анализу потреба МНК, мапирање потенцијалних добављача, спровођење дијагностике пословних перформанси, подршку у циљаном подизању производних капацитета привредних друштава, као и накнадно повезивање са потенцијалним купцима и МНК.

Привредни субјекти који испуњавају услове за учешће у овом програму су они који као претежну делатност обављају или могу да обављају прерађивачку делатност у: сектору аутомобилске индустрије – уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију (пластика, гума, машине / опрема) као и производња етикета/бар кодова за потребе аутомобилске индустрије; сектору машина и опреме за друге намене; сектору обраде метала; сектору гуме и пластике; сектору производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектору електричних и електронских система и елемената електричних и електронских система.

2. АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

Јавни позив је објављен 25. новембра 2022. године са роком за подношење пријава до 24.01.2023. године. Након истека рока за подношење пријава, односно током 2023. године ће се спровести поступак прегледа формалне исправности, оцењивања, рангирања пријава, дијагностика пословних перформанси, закључивање уговора о додели бесповратних средстава и остале активности предвиђене овим програмом.

Средства опредељена за овај програм се у 2023. години повећавају за 50.000.000,00 динара, преусмеравањем неутрошених средстава са програма из програма рада Сектора за подршку МСП у делу ПРОГРАМИ ИЗ 2021. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2022. ГОДИНИ под редним бројем 1. Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК у 2021. години.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћ)
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године
- Стратегијом паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

- Стратегијом паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2022. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза у 2022. години	150.000.000,00 дин.	0,00	200.000.000,00

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Програм обезбеђује унапређење извозних потенцијала домаћих привредних друштава, а у циљу повећања прихода од извоза селектованих сектора, повећања степена искоришћености њихових постојећих производних капацитета, унапређења њихове конкурентности, уравнотежења платног биланса Републике Србије и повећања пласмана домаћих производа на страним тржиштима.

Програм обухвата анализу потреба домаћих компанија, мапирање потенцијалних корисника, спровођење дијагностике извозних способности и подршку корисницима у циљаном подизању извозних потенцијала.

Реализација овог програма доприноси области индустријског и економског развоја и пружа могућности за даљи развој домаћих привредних друштава у новонасталим околностима.

2. АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

Јавни позив је објављен у децембру 2022. године. Током 2023. године је планирано да се спроведе извор учесника Програма, дијагностика пословних перформанси, као и закључивање уговора са корисницима.

Средства опредељена за овај програм се у 2023. години повећавају за 50.000.000,00 динара, преусмеравањем неутрошених средстава са програма из програма рада Сектора за подршку МСП у делу ПРОГРАМИ ИЗ 2021. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2022. ГОДИНИ под редним бројем 1. Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК у 2021. години.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћ)
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030 године
- Стратегијом паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ КОНКУРЕНТНОСТИ У 2022. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке развоју конкурентности у 2022. години	100.000.000,00 дин.	0,00	100.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС

Овај програм допринеће повећању нивоа коришћења стандарда у производњи и организацији пословања, сертификацији производа, система менаџмента, као и повећању коришћења других услуга у области инфраструктуре квалитета.

Подршка у оквиру овог програма намењена је за суфинансирање следећих активности:

1. Спровођење поступака оцењивања усаглашености (испитивања, контролисања, сертификације и др.) производа са захтевима иностраних (превасходно европских) техничких прописа и/или остваривање услова за означавање прописаним знацима (СЕ, ЗА, еко-знак и др.);
2. Уређење пословања у складу са захтевима међународно признатих стандарда система менаџмента.

Расположива средства се одобравају појединачно корисницима, рефундацијом као суфинансирање у висини до одређеног процента укупног износа оправданих трошкова без пореза на додату вредност, за сваку пројектну активност. Подносилац пријаве може поднети само једну пријаву пројекта за учешће у Програму. Подносилац пријаве подноси пријаву пројекта која обухвата једну или више пројектних активности које су прихватљиве у оквиру овог програма, а које заједно треба да допринесу повећању конкурентности привредног субјекта.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

2. АКТИВНОСТИ

Јавни позив је објављен у децембру 2022. године. Током 2023. године је планирано да се спроведе извор корисника Програма, закључивање уговора са корисницима и рефундација одобрених бесповратних средстава.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Уредбом о правилима за доделу државне помоћи;
- Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћи);
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године.

ПРОГРАМИ ПОВЕРЕНИ АГЕНЦИЈИ ОД СТРАНЕ МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ У 2022. ГОДИНИ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗОВАНОГ СЕТА УСЛУГА ЗА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ У 2022. ГОДИНИ, КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО АКРЕДИТОВАНИХ РЕГИОНАЛНИХ РАЗВОЈНИХ АГЕНЦИЈА

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм ССУ за МСП у 2022. години	53.148.822,98 дин.	12.560.000,00 дин.	40.588.822,98 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС

Програм стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција (у даљем тексту: Програм) спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом, а у складу са Уредбом о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција („Сл. гласник РС”, бр. 4/2022).

Стандардизовани сет услуга који се спроводи преко акредитованих регионалних развојних агенција (у даљем тексту: АРРА), у смислу овог програма, представља четири групе стандардизованих услуга, и то:

- 1) обуке;
- 2) саветодавне услуге;
- 3) менторинг;
- 4) пакет услуга за младе и жене предузетнице.

Непосредни корисници средстава могу бити само АРРА које су акредитоване у складу са Законом о регионалном развоју и Уредбом о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата.

За потенцијална и постојећа микро, мала и средња предузећа и предузетнике, задруге и кластере услуге из овог Програма су бесплатне.

У циљу праћења развоја женског предузетништва у Републици Србији, за све услуге из овог програма обавезно је вођење евиденције корисника Програма са аспекта родне равноправности.

2. АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

За праћење стандардизованих услуга које се односе на саветодавне услуге и обуке задужен је Сектор за подршку МСП. Током 2022. године припремљено је Упутство за реализацију Програма и потписани су уговори између Министарства привреде, Агенције и АРРА. АРРА су пружале саветодавне услуге и спроводиле обуке корисницима у складу са Програмом и на месечном нивоу о томе извештавале Агенцију која је затим припремала месечне извештаје о спровођењу Програма и слала их Министарству на валидацију, а како би се АРРА извршила исплата за пружене услуге.

За праћење стандардизованих услуга које се односе на менторинг и пакет услуга за младе и жене предузетнице задужен је Сектор за међународну сарадњу. За услугу која се односи на менторинг, овај сектор је израдио Упутство са пропратном документацијом и Јавним позивом који су објављени јула месеца 2022. године. Укупно је пристигло 127 пријава привредних субјеката, од ког броја је одобрено 124. У 2022. години потписани су и уговори са АРРА-ма и корисницима, припремљени и одобрени акциони планови за менторинг за сваког корисника, док се у 2023. години након прегледа завршних извештаја АРРА планирају и исплате. За услугу која се односи на пакет услуга за младе и жене предузетнице, овај сектор је израдио Упутство са пропратном документацијом и Јавним позивом који су објављени априла месеца 2022. године. Укупно је пристигло 236 пријава привредних субјеката, од ког броја је одобрено 224.

У 2022. години потписани су и уговори са АРРА-ма и корисницима, док се у 2023. години осим прегледа завршних извештаја АРРА планирају и исплате.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о регионалном развоју;
- Уредбом о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

2. ПРОГРАМ ФИНАНСИЈСКЕ ПОДРШКЕ - КОРИШЋЕЊЕМ СТАНДАРДА ДО КОНКУРЕНТНИЈИХ ПРОИЗВОДА

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм финансијске подршке – коришћењем стандарда до конкурентнијих производа	50.000.000,00 дин.	0,00 дин.	50.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС

Програм финансијске подршке – коришћењем стандарда до конкурентнијих производа (у даљем тексту: Програм) планиран је у складу са Уредбом о утврђивању Програма финансијске подршке – Коришћењем стандарда до конкурентнијих производа („Сл. гласник РС”, бр. 12/2022), по којој треба да га да спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2022. ГОДИНИ (Компонента 1 програма под редним бројем 3. IPA 2019 – DIRECT GRANT TO THE DEVELOPMENT AGENCY OF SERBIA – SCALED UP AND TECHNOLOGICALLY IMPROVED PRODUCTION CAPACITY SOLUTIONS AMONG MICRO AND SMALL ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS (ДИРЕКТНА ДОДЕЛА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА РАЗВОЈНОЈ АГЕНЦИЈИ СРБИЈЕ – ПОВЕЋАНА И ТЕХНОЛОШКИ УНАПРЕЂЕНА РЕШЕЊА ЗА ПРОИЗВОДНЕ КАПАЦИТЕТЕ МЕЂУ МИКРО И МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ПРЕДУЗЕТНИЦИМА)

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2022. години	3.075.708.270,00 дин. (1.900.000.000,00 дин. средства из буџета + 10.000.000,00 евра средства из ЕУ донације)	1.421.625.400,00 дин.	1.654.082.870,00 дин.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС

Програм спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и одабраним пословним банкама и лизинг компанијама.

Средства опредељена Програмом намењена су за суфинансирање набавке:

1. нове опреме директно укључене у процес производње разменљивих добара, и то:
 - 1.1 производне опреме и/или машина;
 - 1.2 транспортно-манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорта;
 - 1.3 делова, специјализованих алата за машине;
 - 1.4 машина и опреме за унапређење енергетске ефикасности и еколошких аспеката производње;
2. нове опреме за извођење грађевинских радова, и то:
 - 2.1 грађевинске механизације за потребе обављања грађевинских радова.

Привредни субјекти који испуне услове Програма и којима банке/лизинг компаније укључене у реализацију Програма, условно одобре кредит, односно финансирање, могу остварити право на суфинансирање до 25% нето вредности набавке производне опреме.

Привредни субјект је у обавези да обезбеди учешће у висини 5% нето вредности опреме коју набавља, док ће се преосталих 70% нето вредности опреме коју набавља обезбедити из кредита пословних банака или финансијског лизинга лизинг компанија укључених у спровођење овог програма.

Износ одобрене бесповратне помоћи у висини до 25% од нето вредности опреме која се набавља не може бити мањи од 500.000,00 динара, нити већи од 5.000.000,00 динара.

Нето вредност је набавна цена опреме исказана у профактури/предрачуна/предуговору/понуди, која не укључује ПДВ, трошкове транспорта, као ни било које друге трошкове који су у вези са набавком и пуштањем опреме у рад.

2. АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

У 2022. години је објављен јавни позив од стране Министарства привреде за избор банака и лизинг компанија које ће учествовати у Програму. Потписани су тројни уговори између Министарства, Агенције, 6 пословних банака и 2 лизинг компаније. Објављен је јавни позив за избор корисника бесповратних средстава.

Агенција ће у 2023. години припремити финални извештај о реализацији Програма који се доставља Министарству привреде на валидацију до 31.01.2023. године.

3. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о улагањима;
- Законом о регионалном развоју;
- Законом о јавним агенцијама;

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

- Уговором о додели бесповратних средстава-Екстерне активности Европске уније, број 2021/423-512, закључен у јуну 2021. године између Агенције и Министарства привреде са једне, и Европске уније коју заступа Делегација Европске уније у Републици Србији са друге стране;
- Уредбом о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2022. години.

ПРОГРАМИ КОЈИ ЋЕ СЕ СПРОВОДИТИ ОД 2023. ГОДИНЕ

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2023. ГОДИНИ

РЕДНИ БРОЈ:	1.
ПРИОРИТЕТ:	Висок
КОРИСНИЦИ УСЛУГА И ЦИЉНА ГРУПА:	Привредна друштва регистрована у Републици Србији која су постојећи или потенцијални добављачи у ланцу вредности са МНК
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	март 2023. - децембар 2025. године
УКУПАН БУЏЕТ	190.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Вишегодишњи Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК пружа могућност привредним друштвима да унапреде своје пословне перформансе и испуне услове да наставе сарадњу или постану добављачи МНК.

Програм омогућава креирање оквира за успостављање комерцијалних односа између МНК и домаћих привредних друштава, а све у циљу остваривања боље интеграције страних улагача у локални економски систем. Поред наведеног, Програм ће допринети и остваривању посебног циља у оквиру приоритетних сектора у областима 4С.

Програм обухвата анализу потреба МНК, мапирање потенцијалних добављача, спровођење дијагностике пословних перформанси, подршку у циљаном подизању производних капацитета привредних друштава, као и накнадно повезивање са потенцијалним купцима и МНК.

2. ЦИЉЕВИ

Основни циљ Програма је подизање капацитета привредних друштава за укључивање у међународне ланце вредности.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

3. ЦИЉНА ГРУПА

Привредна друштва регистрована у Републици Србији која испуњавају или могу да испуне услове за укључење у ланце добављача МНК, као и привредна друштва која се налазе на листи добављача МНК и активни су добављачи производа из групе директних/индиректних материјала.

4. АКТИВНОСТИ

- Дефинисање текста упутства за спровођење и свих образаца који представљају саставни део Програма;
- Објава јавног позива;
- Пријем и обрада поднетих пријава;
- Доношење одлука за учеснике у Програму;
- Дијагностика пословних перформанси;
- Доношење одлука за кориснике у Програму;
- Закључивање уговора са корисницима Програма;
- Имплементација одобрених мера интервенције;
- Праћење извештавања корисника Програма;
- Верификација одобрених мера интервенције;
- Мониторинг и евалуација Програма.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Унапређење пословних перформанси корисника Програма кроз трансфер знања од стране МНК;
- Систематизација информација о захтевима МНК, у вези са стратешким набавкама;
- Већи обим пословања корисника Програма;
- Привлачење директних страних улагања, кроз развијен екосистем локалних добављача;
- Имплементација прилагођених програма подршке привредним друштвима, у складу са стварним потребама корисника Програма и очекиваним резултатима интервенције.

6. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћ)
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године
- Стратегијом паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА ММСП У 2023. ГОДИНИ

РЕДНИ БРОЈ:	3.
ПРИОРИТЕТ:	Висок
КОРИСНИЦИ УСЛУГА И ЦИЉНА ГРУПА:	Микро, мала и средња привредна друштва регистрована у Републици Србији.
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	март 2023. – децембар 2025. године
УКУПАН БУЏЕТ	150.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Овим програмом обезбеђује институционалну подршку микро, малим и средњим предузећима, која су извозно оријентисана и која желе да повећају обим свог извоза. Програмом ће бити обухваћене активности које се односе на оспособљавање и излазак привредних друштава на нова тржишта, односно, повећање обима њиховог извоза, као и повећање њихове конкурентности на међународним тржиштима. Поред наведеног, Програм ће допринети и остваривању посебног циља у оквиру приоритетних сектора у областима 4С.

Програмом ће се дефинисати основне информације о Програму, услови Програма и процедура спровођења Програма.

2. ЦИЉЕВИ

Основни циљ овог програма је подизање капацитета привредних друштава за излазак на међународна тржишта и повећање њихове конкурентности на истим.

3. ЦИЉНА ГРУПА

Микро, мала и средња привредна друштва регистрована у Републици Србији.

4. АКТИВНОСТИ

- Дефинисање текста, пратећег Упутства за имплементацију Програма и осталих образаца;
- Објава јавног позива;
- Пријем и обрада поднетих пријава;
- Избор учесника у Програму;
- Дијагностика пословних перформанси;
- Доношење одлука за кориснике у Програму;
- Закључивање уговора са корисницима Програма;
- Имплементација одобрених мера интервенције;
- Верификација завршених активности;
- Мониторинг и евалуација Програма.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Унапређење капацитета МСП за излазак на међународна тржишта;
- Повећање обима извоза МСП;
- Задржавања постојећих и јачања нових конкурентских предности домаћих МСП;
- Унапређење имиџа Републике Србије као инвестиционе локације за производе са већом додатом вредношћу.

6. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћ)
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године
- Стратегијом паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УСВАЈАЊЕ ПРИНЦИПА ПОСЛОВАЊА У МЕЂУНАРОДНИМ ЛАНЦИМА ВРЕДНОСТИ У 2023. ГОДИНИ

РЕДНИ БРОЈ:	3.
ПРИОРИТЕТ:	Висок
КОРИСНИЦИ УСЛУГА И ЦИЉНА ГРУПА:	Привредна друштва регистрована у Републици Србији која су потенцијални добављачи у ланцу вредности МНК
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	март 2023 - децембар 2025. године
УКУПАН БУЏЕТ	50.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Програм подршке привредним друштвима за усвајање принципа пословања у међународним ланцима вредности пружа могућност привредним друштвима да унапреде своје пословне перформансе, стекну знања и испуне услове да постану добављачи МНК.

Програм омогућава креирање оквира за успостављање комерцијалних односа између МНК и домаћих привредних друштава, а све у циљу остваривања боље интеграције страних улагача у локални економски систем.

Програм обухвата анализу потреба МНК, мапирање потенцијалних добављача, спровођење дијагностике пословних перформанси, подршку у циљаном подизању

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

производних капацитета привредних друштава кроз пружање подршке улагања у нематеријалну имовину, као и накнадно повезивање са потенцијалним купцима и МНК

2. ЦИЉЕВИ

Основни циљ Програма је успостављање и унапређење капацитета привредних друштава за укључивање у међународне ланце вредности.

3. ЦИЉНА ГРУПА

Привредна друштва регистрована у Републици Србији која могу да испуне услове за укључење у ланце добављача МНК.

4. АКТИВНОСТИ

- Дефинисање текста упутства за спровођење и свих образаца који представљају саставни део Програма;
- Објава јавног позива;
- Пријем и обрада поднетих пријава;
- Доношење одлука за учеснике у Програму;
- Дијагностика пословних перформанси;
- Доношење одлука за кориснике у Програму;
- Закључивање уговора са корисницима Програма;
- Имплементација одобрених мера интервенције;
- Праћење извештавања корисника Програма;
- Верификација одобрених мера интервенције;
- Мониторинг и евалуација Програма.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Успостављање и унапређење пословних перформанси корисника Програма кроз трансфер знања од стране МНК;
- Већи обим пословања корисника Програма;
- Привлачење директних страних улагања, кроз развијен екосистем локалних добављача;
- Имплементација прилагођених програма подршке привредним друштвима, у складу са стварним потребама корисника Програма и очекиваним резултатима интервенције.

6. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о јавним агенцијама;
- Законом о улагањима;
- Законом о контроли државне помоћи;
- Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћ)
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030 године
- Стратегијом паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године.

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМ РАДА СЕКТОРА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ

Сектор за међународну сарадњу наставља да активно успоставља и координише сарадњу са дипломатским представништвима, развојним организацијама и привредним коморама других земаља (односно њиховим представништвима у Србији), а пре свега оних земаља које су идентификоване као кључне за даљи привредни развој Републике Србије. Продубљивање сарадње ће се првенствено односити на прикупљање информација од значаја за унапређење промоције улагања у Републику Србију, као и проналажење адекватне подршке за укључивање домаћих привредних друштава у добављачке ланце великих мултинационалних компанија. Постојећи подаци о страним директним инвестицијама (СДИ) указују на то да би будућа сарадња пре свега требала бити фокусирана на продубљивање економских односа са Немачком, Француском, Италијом и скандинавским земљама, а ван Европе фокус би требало пре свега усмерити на НР Кину, Р. Кореју, Јапан, и Индију. Креирање будућих пројеката обављаће се кроз редовне консултације са Сектором за стратешка улагања.

Један од главних циљева рада Сектора за међународну сарадњу убудуће ће бити стављен на сарадњу са релевантним међународним институцијама са којима ће се радити на креирању нових пројеката и програма као и на обезбеђивању извора финансирања а све у циљу даљег унапређења промоције улагања у Републику Србију и развоја програма подршке МСП (укључујући и развој домаћих добављача) које спроводи Агенција.

Након избијања пандемије изазване вирусом COVID-19, а затим и војног сукоба у Украјини на глобалном плану дошло је до великих проблема у ланцима снабдевања. Водеће европске компаније сусреле су се са проблемом набавке компоненти из Азије и почеле интензивније да трагају за добављачима у Европи и њеном непосредном окружењу. Земље Западног Балкана, а пре свега Република Србија, препознате су као могућа регија која би могла да барем делимично надомести прекинуто снабдевање из Азије као и потребу да се у будућности што више набавља из окружења (тзв. „near shoring“). Највеће европске економије намеравају да убудуће постепено смањују своју економску зависност од НР Кине. Агенција је већ покренула програм подршке развоју локалних добављача са циљем њиховог повезивања са МНК које послују у Србији. С тога би идентификовање кредибилне међународне организације која би била стратешки партнер Агенцији за даљи развој програма подршке локалним добављачима била један од главних циљева рада Сектора за међународну сарадњу. С таквом партнерском организацијом Агенција би даље креирала одржив систем подршке локалним предузећима, радила на побољшању перформанси привредних субјеката које утичу на пословни резултат и успостављала повезивање домаћих привредних друштава са МНК.

У оквиру својих могућности Сектор за међународну сарадњу ће пратити глобалне трендове улагања у индустријским секторима који су идентификовани као кључни за даљи економски развој земље. Приликом прикупљања информација Сектор ће се ослањати на успостављену сарадњу са релевантним институцијама других земаља и

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

одржавати што редовније контакте са њима. Праћење глобалних трендова може одиграти кључну улогу за потенцијално позиционирање Републике Србије као инвестиционе локације за неке од напредних технологија. Будућа индустријска политика Републике Србије заснива се на окретању од радно интензивних инвестиционих пројеката са нижим технологијама ка капитално интензивним пројектима који би требало да донесу модерне технологије и нова знања. С обзиром да се већ сада у неким градовима и општинама постојећи улагачи сусрећу са недостатком радне снаге, јасно је да ће од пресудног значаја бити јачање и модернизација образовних капацитета у земљи као и привлачење улагача који ће имати високо аутоматизовану производњу и комплексне производе са великом додатом вредношћу. Такви инвестициони пројекти уједно остављају више могућности за укључивање домаћих привредних друштава у добављачке ланце.

Сектор за међународну сарадњу ће такође активно учествовати у свим активностима које се тичу делокруга послова који Агенција обавља, а односе се на економско повезивање у региону Западног Балкана. Поред иницијатива везаних за тзв. „Берлински процес“ који се спроводи под окриљем Европске Уније и који се односи на 6 земаља Западног Балкана, свакако добар део активности ће бити усмерен и на подршку умрежавања у оквиру иницијативе „Отворени Балкан“, који за сада укључује сарадњу између Албаније, Северне Македоније и Србије.

Сектор за међународну сарадњу ће у склопу својих редовних активности пратити усвајање нове регулативе од стране других релевантних држава а које утичу или могу имати утицај на пословање привредних субјеката у Републици Србији или које могу утицати на будућу промоцију улагања у исту. Праћење и тумачење правне регулативе ће се спроводити уз подршку Сектора за правну подршку.

Поред наведених активности Сектор за међународну сарадњу ће наставити да обавља остале редовне активности као што су:

- Израда извештаја о билатералној и мултилатералној сарадњи са другим земљама и за потребе других министарстава и државних институција;
- Координирање учешћа представника Агенције у преговарачком процесу са Европском унијом из делокруга надлежности Агенције;
- Координирање учешћа представника Агенције у регионалним иницијативама усмереним на унапређење промоције улагања и услова пословања у региону западног Балкана;
- Имплементирање активности усмерених ка процесу европских интеграција;
- Учешће у спровођењу и праћењу програма финансираних од стране министарстава, домаћих и међународних институција и организација;
- Спровођење Пројекта “Оснаживање и даље успостављање услуге менторига за мала и средња предузећа у земљама Западног Балкана (Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Северна Македонија), РАС и Јапанска агенција за међународну сарадњу ЈИСА

- Предлагање, координација и спровођење активности везано за промоцију улагања у Републику Србију и унапређење угледа земље у међународној пословној заједници;
- Вршење послова у вези са односима са јавношћу;
- Подршка и организација догађаја, конференција, пословних сусрета и форума у земљи и иностранству;
- Припрема и спровођење Програма интернационализације привредних друштава и предузетника кроз организовање наступа домаћих привредника на водећим светским сајмовима а у сарадњи са Привредном комором Србије;
- Организација Међународног форума о сарадњи. Предвиђено је да се осми по реду Међународни форум о сарадњи одржи у Републици Србији у другој половини 2023. године. Основни циљ Форума је пословно повезивање привредних субјеката у региону и шире са циљем повећања прихода, изласка на нова тржишта, размене искуства и упознавањем са изворима финансирања. Размена искуства између организација и институција које се баве подршком Сектору МСП, као и регионалним и локалним економским развојем;
- Подршка у организацији и учешће на годишњој конференцији о аутомобилској индустрији земаља Југоисточне Европе- “SEE Automotive Conference – Connect&Supply”, као и пословним сусретима који се организују за време ове конференције;
- Учествовање у раду националних и међународних тела и организација.

Агенција ће наставити промоцију домаћих компанија и инвестиционих потенцијала Републике Србије на сајмовима у иностранству.

План сајмова за 2023. годину направљен је у складу са плановима и организацијом пословања Агенције и фокус је стављен на оне сајмове за које постоји највеће интересовање и које се налазе у секторима у којима домаће компаније показују значајан извозни потенцијал. Узимајући у обзир да је пандемија вируса Covid 19 утицала на померање одржавања планираних сајмова у претходним годинама, Агенција је план сајмова у 2023. години ускладила са новонасталим околностима.

За организацију предвиђених сајмова планиран је наставак сарадње са Привредном комором Србије при чему се садржина, начин и услови, детаљно регулишу посебним споразумом закљученим између Агенције и Привредне коморе Србије. Имајући у виду чињеницу да је са организацијом наступа на међународним сајмовима неопходно започети знатно пре почетка сајма, а у циљу првенствено благовременог пријављивања учешћа, нижих трошкова, добијања боље позиције и остваривања квалитетнијег наступа, донета је одлука да се у 2022. години започне са организацијом наступа на сајмовима који ће се одржати током 2023. године, као што ће се већ у 2023. години почети са организацијом сајмова који ће се одржати у 2024. години.

Планирани сајмови у 2023. години:

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Р.бр	Сајам	Време одржавања	Индустрија
1.	Prodexpo, Москва, Русија	06-10.02.2023.	прехранбена
2.	Fruit Logistica, Берлин, Немачка	08-10.02.2023.	прехранбена
3.	Gulfood Дубаи, УАЕ	20-24.02.2023.	прехранбена
4.	Biofach, Нирнберг, Немачка	14-17.02. 2023.	прехранбена
5.	ProWein Дизелдорф, Немачка	19-21.03. 2023.	сајам вина и алкохолних пића
6.	Embeddeed World Нирнберг, Немачка	14-16.03. 2023.	ИТ индустрија (ембедид технологије)
7.	VinItaly Верона, Италија	02-05.04.2023.	сајам вина и алкохолних пића
8.	Hannover Messe Хановер, Немачка	17-21.04. 2023.	метална (сајам индустријске технологије)
9.	Међународни сајам привреде Мостар, БиХ	април 2023.	општи сајам
10.	PLMA Амстердам, Холандија	23-24.05. 2023.	сајам робних марки - PL
11.	Saudi Food Expo Ријад, Саудијска Арабија	05-08.06. 2023.	прехранбена
12.	GAMESCOM Келн, Немачка	23-27.08.2023.	сајам компјутерских и видео игара
13.	Fruit Attraction Мадрид, Шпанија	03-05.10.2023.	прехранбена
14.	ANUGA Келн, Немачка	07-11.10.2023.	прехранбена
15.	A+A Диселдорф, Немачка	24-27.10.2023.	текстилна индустрија (ХТЗ опрема)
16.	U.S Private Label Trade Show (PLMA Chicago) Чикаго, САД	новембар 2023.	сајам робних марки - PL

17.	China International Import Expo- СШЕ, Шангај, Кина	новембар 2023.	општи сајам
18.	Agritechnica ХанOVER, Немачка	12-18.11.2023.	сајам пољопривредне механизације
19.	Међународни привредни сајам Тирана, Албанија	новембар 2023.	општи сајам

Реализација плана сајмова у 2023. години ће зависити од епидемиолошке ситуације изазване вирусом COVID-19 као и других околности у земљама у којима се одржавају сајмови, те су у складу са тим и могуће измене. У зависности од потреба и прилика за промоцију привреде Републике Србије, Агенција може да организује наступ домаћих компанија и на другим међународним сајмовима који нису наведени на овој листи, у складу са планираним буџетским средствима. Агенција свакако планира да у наредном периоду у складу са потребама МСП организује наступ на сајмовима у оквиру Националног штанда Србије и на новим тржиштима од интереса за МСП.

1. Сајам "**Prodexpo**" који се одржава сваке године у Москви, представља водећи међународни сајам из области прехранбене индустрије не само за Руску Федерацију, већ и за Заједницу независних земаља, са традицијом дугом преко 27 година. У 2020. години, Сајам је одржан на простору од око 100.000 m², на истом је излагало око 2.600 излагача из 73 земаља света, уз 30 националних павиљона. Сајам је посетило преко 68.000 посетилаца (највећи број посетилаца је са руског говорног подручја) из 115 земаља света, од чега су највећи број чинили стручни посетиоци као што су представници малопродајних објеката, прерађивачи, дистрибутери, добављачи из области кетеринга и хотелијерства. У 2022. години, у организацији Агенције и ПКС, организован је наступ српских предузећа у оквиру националног штанда Републике Србије. Наступило је 13 српских компанија, што говори о значају овог сајма за пословање наших компанија. Руски дистрибутери и пословни партнери показали су велико интересовање за сарадњу са српским компанијама које су се представиле на овом сајму. Огромно тржиште Руске Федерације, велика потражња за српским производима на истом, успех претходних наступа, уз предност Споразума о слободној трговини, у многоме иду у прилог потреби континуираног присуства српских компанија на овом и осталим сајмовима у Русији.
2. Сајам „**Fruit Logistica**“ је један од највећих међународних сајмова из области прехранбене индустрије на свету, који се сваке године одржава у Берлину, Немачка. У 2020. години на Сајму је излагало 3.334 компанија и организација из 91 земаље, а присуствовало је преко 73.000 посетилаца из 135 земаља. Ова изложба представља скуп увозника и извозника, произвођача свежег воћа и поврћа, велепродаје и малопродаје, транспортних и логистичких стручњака. У 2022. години, у организацији Агенције и ПКС, организован је наступ српских предузећа у оквиру националног штанда Србије. Наступило је 13 српских компанија. Услед пандемије изазване заразном болешћу COVID-19, сајам није одржан у 2021. години.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

3. Сајам "**Gulfood**", који се традиционално одржава већ више од 25 година, представља идеално место за извозно оријентисане произвођаче хране и пића, али и опреме за хотелијерство, те пружаоце прехранбених услуга који желе да послују на тржишту Средњег Истока, Африке и Јужне Азије. Сматра се једним од највећих сајмова прехране и пића у свету. На сајму је 2022. године своје производе представило око 5.000 излагача. Сајам је посетило више од 100.000 посетилаца из више од 100 земаља света. У оквиру сајма „Gulfood“ одржава се и сајам халал производа на којем произвођачи који су своје производе сертифицивали у складу са овим стандардом могу понудити своје производе потенцијалним партнерима. Због изузетне посећености, сајам од 2014. године траје пет дана. У 2022. години Агенција је заједно са Привредном комором Србије организовала наступ 15 домаћих компанија на Националном штанду у оквиру овог сајма.
4. Сајам "**Biofach**" представља највећи светски сајам у области органске производње који се сваког фебруара одржава у Нирнбергу, Немачка од 1990. године. У 2022. Србија се на овом сајму представила са 10 излагача. У 2021. години сајам се одржао само у online формату.
5. Сајам "**ProWein**" је једна од највећих и најзначајнијих специјализованих изложби вина и алкохолних пића у Европи, на којој се сусрећу дистрибутери и представници водећих малопродајних ланаца. Сајам годишње посети око 61.500 хиљада посетилаца из 142 земаља, од чега су 94% стручни посетиоци, који имају прилику да се упознају са производним програмом више од 6.250 излагача из 59 земаља. У 2022. години Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије организовала наступ у оквиру Националног штанда за 14 домаћих компанија, које су на овом сајму представиле своје производе. Услед пандемије изазване заразном болешћу COVID-19, сајам није одржан у 2020. и 2021. години.
6. Сајам "**Embedded World**" је један од водећих сајмова у области ембедид технологија на свету. Сајам се одржава сваке године. Због пандемије изазване вирусом Covid 19, сајам се у 2021 одржао у виртуелном облику. У 2022. години на сајму је било преко 750 излагача из 39 земаља.
7. Сајам "**VinItaly**" се одржава већ 55 година и један је од водећих сајмова вина и алкохолних пића у Европи. Србија се до сада није представљала на овом сајму и ово ће бити прво учешће представника Србије на овом сајму. Национални штанд се организује у сарадњи Агенције и ПКС.
8. Сајам "**Hannover Messe**" се одржава више од 70 година у сајамском простору „Hannover Messe“ и представља водећи технолошки сајам на тржишту Европе. У 2019. години на Сајму је учествовало више од 6.000 излагача, а посетило га је око 211.000 посетилаца. Ниједан други сајам не приказује све елементе у индустријском ланцу вредности на тако свеобухватан и детаљан начин, те су српске компаније у прилици да прикажу своје појединачне снаге, али и да учествују у интердисциплинарној размени знања. У 2022. години Агенција и ПКС су организовале Национални штанд у оквиру којег је 11 домаћих компанија имало прилику да представи своје производе и услуге. Услед пандемије изазване заразном

болешћу COVID-19, сајам није одржан у 2020. док је у 2021. години одржан само у online формату.

9. **Међународни сајам привреде** у Мостару, Босна и Херцеговина је по броју излагача и посетилаца највећа сајамска манифестација у БиХ. Реч је о општем сајму који обухвата секторе грађевинарства, производње и прераде метала, прехранбене, ауто, електро, дрвне и хемијске индустрије, ИКТ, медицинске опреме и козметике, туризма, спорта, графичке делатности и издаваштва. У оквиру програма посебно место заузима специјализована сајамска манифестација “Вино и виноградарска опрема”. У 2022. години Србија се на овом сајму представила са 18 компанија на Националном штанду, у организацији Агенције и ПКС. Услед пандемије изазване заразном болешћу COVID-19, сајам није одржан у 2020. и 2021. години.
10. Сајам “**PLMA**” је међународна сајамска манифестација робних марки која се одржава сваке године у Амстердаму и која већ више од 30 година окупља највеће трговинске ланце и произвођаче пружајући им пуну подршку у проналажењу заједничког интереса, пласману нових производа, остваривању пословних контаката и откривању нових идеја, које ће омогућити успех њиховим програмима. На Сајму је учествовало више од 9.000 излагача уз 60 националних павиљона. Сајам је посетило преко 14.000 професионалних посетилаца из 115 земаља света. У 2022. години, у организацији Агенције и ПКС, Србија се представила девети пут на овом сајму, при чему се у оквиру националног штанда Србије представило 28 српских компанија из прехранбеног сектора. PLMA је специфичан сајам, због тога што српске компаније кроз услужну производњу за светски познате власнике брендова обезбеђују улазак на светско тржиште кроз увођење најважнијих стандарда који су неопходни у модерној прехранбеној индустрији, а чиме им се отварају и могућности за даље ширење сопствених производних портфолија и освајање нових тржишта. Услед пандемије изазване заразном болешћу COVID-19 сајам се у 2020. и 2021. години одржао само у online формату.
11. “**Saudi Food Expo**” је највећи сајам прехранбене индустрије у Саудијској Арабији. На сајму излаже преко 500 излагача из 60 земаља. Србије по први пут планира представљање на овом сајму.
12. “**Gamescom**” је водећи сајам у области компјутерских и видео игара који се одржава у Келну, Немачка. Србија се по први пут представља на овом сајму. Сајам је у 2022. години окупио 1000 излагача из 53 земље, а сајам је посетило преко 250.000 посетилаца.
13. “**Fruit Attraction**” је један од водећих међународних сајмова произвођача воћа и поврћа на свету који се сваке године одржава у Мадриду, Шпанија. Ове године сајам је окупио 1.800 излагача и 90.000 пословних људи из 130 земаља. Србија се у 2022. по први пут представила на овом сајму.
14. “**ANUGA**” је водећи међународни сајам из области прехранбене индустрије на тржишту Немачке и Европске уније и одржава се сваке друге године. У 2021. години сајам је посетило преко 170.000 специјализованих купаца и дистрибутера, који су током пет дана трајања сајма имали за циљ проналазак нових добављача. На

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

сајамском простору површине 250.000 m² своје производе је представило више од 7.600 излагача из 105 земаља. Овај сајам се одржава од 1964. године и чини га неколико тематских целина одвојених по павиљонима (национални павиљони и регије света, воће и поврће, алкохол и вино, замрзнути производи, млеко и млечни производи, месо и риба, кондиторски производи, дуготрајни производи, прерађена храна), а показао се као идеалан за потписивање уговора, промоцију производа и истраживање тржишта, и као такав има дугогодишњу успешну традицију при реализацији извозних послова. У оквиру два Национална штанда Србије, у организацији Агенције и ПКС у 2021. години се на овом сајму представило 27 компанија.

15. Сајам „**A+A**„ је водећи међународном сајам личне заштите, безбедности предузећа и заштите здравља на раду са конгресом који се одржава у Дизелдорфу, Немачка. Сајам се одржава сваке друге године и представља водеће место на коме се сусрећу произвођачи са купцима и добављачима. У 2021. години на сајму је учествовало више од 2.100 излагача из 63 земаља, а сајам је посетило 73.000 стручних посетилаца из 90 земаља. Агенција и ПКС су у 2021. години организовали наступ за 9 домаћих компанија.
16. Сајам „**U.S. Private Label Trade Show (PLMA)**„ је водећи сајам из области робних марки за тржиште Северне и Јужне Америке који се одржава у Чикагу, САД. Због велике заинтересованости домаћих предузећа за наступ на сајмовима робних марки, одлучено је да се у 2020. години Република Србија први пут представи на овом сајму са Националним штандом. Услед пандемије изазване заразном болешћу COVID-19, сајам није одржан у 2020. години већ је померен за крај 2022. године.
17. Сајам „**China International Import Expo - СИЕ**„ је један од највећих сајмова у Кини и по први пут се одржао 2018. године, у Шангају, Кина. На сајму је излагало више од 170 земаља. Република Србија се на овом сајму и у 2021. години представила са штандом у хали за прехранбену индустрију. На Националном штанду своје производе и услуге је представило 14 компанија. Агенција је у сарадњи са ПКС организовала наступ наших привредника.
18. Сајам „**AGRITECHNICA**„ је водећи сајам пољопривредне механизације који се одржава у ХанOVERу, Немачка, сваке друге године. „AGRITECHNICA“ је највећи међународни сајам из области пољопривредне механизације, трактора и делова. Представља један од најзначајнијих сајмова за произвођаче широм света, који се одржава у сајамском простору HANNOVER MESSE на површини од 424.000 m² у 23 хале. На Сајму 2019. години излагало је преко 2.800 компанија из 52 земље, а Сајам је посетило преко 458.000 посетилаца из 128 земаља. У 2019. години у оквиру националног штанда који су организовале Агенција и ПКС, представило се 9 компанија из Републике Србије. Услед пандемије изазване заразном болешћу COVID-19, сајам се није одржао у 2021. и 2022. години.
19. **Међународни привредни сајам у Тирани** је највећа сајамска манифестација у Албанији која окупља све гране привреде и има за циљ развијање трговинских односа и укупне привредне сарадње, те пружа прилику за сусрете са најзначајнијим произвођачима, трговинским ланцима, увозницима и дистрибутерима из Албаније.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Сајам се у 2021. години одржао по 27. пут и окупио је излагаче из више од 20 земаља. На националном штанду Републике Србије, у организацији Агенције и ПКС, у 2021. години учествовало је 22 компанија из сектора прехранбене индустрије, грађевинске, металне, хемијске индустрије и текстилне индустрије, које су се представиле током четири сајамска дана. У 2020. години Сајам није одржан услед пандемије изазване вирусом COVID-19.

ПРОГРАМ ИЗ 2022. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И ПРЕДУЗЕТНИКА У 2023. ГОДИНИ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм интернационализације привредних друштава и предузетника у 2023. години	190.000.000,00 дин.	61.100.000,00 дин.	128.900.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Агенција ће, ради већег и континуираног присуства српске привреде на иностраним тржиштима и побољшања имиџа Републике Србије у иностранству, кроз реализацију овог програма подржати домаће компаније да изађу на нова тржишта, повећају обим спољнотрговинске размене са иностранством, као и представити домаћу привреду, привредне потенцијале и услове пословања у Републици Србији. Кроз овај програм пружаће се подршка интернационализацији привредних друштава и предузетника у циљу креирања услова за остваривање извозних послова, кроз презентацију производа и услуга, успостављање пословних контаката са привредним друштвима из иностранства, прикупљање информација о условима присуства на страним тржиштима и праћење актуелних трендова у секторима од посебне важности за домаћу привреду. Поред освајања нових тржишта и повећање присуства на постојећим тржиштима, циљ ове активности је и брендирање Републике Србије као повољне инвестиционе и пословне дестинације, успостављање привредних веза са иностранством и интеграција домаћих привредних друштава у међународне ланце вредности.

2. ЦИЉЕВИ

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Основни циљ овог програма је подршка интернационализацији привредних друштава и предузетника, у циљу креирања услова за остваривање прихода од продаје својих производа и услуга на новим иностраним тржиштима, као и боље позиционирање на већ постојећим.

Програм доприноси:

- Повећању прихода привредних друштава, корисника Програма, на иностраним тржиштима;
- Побољшању имиџа привреде Републике Србије у иностранству;
- Повећању укупног обима инвестиција у индустрију уз раст квалитета инвестиција;
- Већем обиму спољнотрговинске размене и смањењу негативности трговинског биланса;
- Унапређењу технолошке структуре извоза;
- Интернационализацији привреде кроз укључивање у регионалне и глобалне ланце вредности

3. АКТИВНОСТИ

Програмом ће се финансирати следеће групе активности у 2023. години:

- организација националних штандова на међународним сајмовима у иностранству (закуп изложбеног простора, трошкови вођења националног штанда (струја, вода, интернет, чишћење и сл.), трошкови уписа излагача у сајамски каталог, трошкови обавезне медијске таксе или други слични трошкови прописани од стране сајма...);
- организација сајма „China International Import Expo – СИЕ“, Влада Народне Републике Кине и Влада Града Шангаја, а организатори Кинески међународни увозно-извозни биро (China International Import Expo Bureau) и град Шангај уз подршку Министарства привреде НР Кине;
- организација пословних сусрета у земљи и иностранству.

4. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Извоз производа корисника Програма на нова инострана тржишта;
- Повећање запослености код корисника Програма;
- Раст квалитета инвестиција;
- Интеграција корисника Програма у међународне ланце вредности;
- Раст извоза прерађивачке индустрије;
Повећање видљивости и стално присуство домаћих компанија на иностраним тржиштима.

5. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године;
- Законом о улагањима;
- Стратегије паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године

**ПРОГРАМ
КОЈИ СЕ СПРОВОДИ ОД 2023. ГОДИНЕ**

**1. ПРОГРАМ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА
И ПРЕДУЗЕТНИКА У 2024. ГОДИНИ**

РЕДНИ БРОЈ:	1.
ПРИОРИТЕТ:	висок
КОРИСНИЦИ УСЛУГА И ЦИЉНА ГРУПА:	Привредна друштва и предузетници
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	2023. – 2024. година
УКУПАН БУЏЕТ:	160.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Кроз овај програм Агенција ће пружати подршку интернационализацији привредних друштава и предузетника у циљу креирања услова за остваривање извозних послова, кроз презентацију производа и услуга, успостављање пословних контаката са привредним друштвима из иностранства, прикупљање информација о условима присуства на страним тржиштима и праћење актуелних трендова у секторима од посебне важности за домаћу привреду. Поред освајања нових тржишта и повећање присуства на постојећим тржиштима, циљ ове активности је и брендирање Републике Србије као повољне инвестиционе и пословне дестинације, успостављање привредних веза са иностранством и интеграција домаћих привредних друштава у међународне ланце вредности.

2. ЦИЉЕВИ

Основни циљ овог програма је подршка интернационализацији привредних друштава и предузетника, у циљу креирања услова за остваривање прихода од продаје својих производа и услуга на новим иностраним тржиштима, као и боље позиционирање на већ постојећим. Поред освајања нових тржишта и повећања присуства на постојећим тржиштима, циљ овог програма је и прикупљање информација о условима пословања на иностраним тржиштима и праћење актуелних трендова у секторима од посебне важности за домаћу привреду.

Програм доприноси:

- Повећању прихода привредних друштава, корисника Програма, на иностраним тржиштима;
- Побољшању имица привреде Републике Србије у иностранству;
- Повећању укупног обима инвестиција у индустрију уз раст квалитета инвестиција;

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

- Већем обиму спољнотрговинске размене и смањењу негативности трговинског биланса;
- Унапређењу технолошке структуре извоза;
- Интернационализацији привреде кроз укључивање у регионалне и глобалне ланце вредности.

3. АКТИВНОСТИ

Програмом ће се финансирати следеће групе активности у 2023. и 2024. години:

- организација националних штандова на међународним сајмовима у иностранству (закуп изложбеног простора, трошкови вођења националног штанда (струја, вода, интернет, чишћење и сл.), трошкови уписа излагача у сајамски каталог, трошкови обавезне медијске таксе или други слични трошкови прописани од стране сајма...);
- организација сајма „China International Import Expo – СИЕ“, Влада Народне Републике Кине и Влада Града Шангаја, а организатори Кинески међународни увозно-извозни биро (China International Import Expo Bureau) и град Шангај уз подршку Министарства привреде НР Кине;
- организација пословних сусрета у земљи и иностранству.

4. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Извоз производа корисника Програма на нова инострана тржишта;
- Повећање запослености код корисника Програма;
- Раст квалитета инвестиција;
- Интеграција корисника Програма у међународне ланце вредности;
- Раст извоза прерађивачке индустрије;
- Повећање видљивости и стално присуство домаћих компанија на иностраним тржиштима.

5. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године;
- Законом о улагањима;
- Стратегије паметне специјализације у Републици Србији од 2020. до 2027. године.

**ПРОЈЕКАТ КОЈИ СЕ СПРОВОДИ ОД 2022. ГОДИНЕ И ЧИЈА СЕ
РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ**

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

1. ПРОЈЕКАТ РАС-ЈАПАНСКА АГЕНЦИЈА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ „ЈСА“ – ОСНАЖИВАЊЕ И ДАЉЕ УСПОСТАВЉАЊЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА ЗА МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА У ЗЕМЉАМА ЗАПАДНОГ БАЛКАНА (СРБИЈА, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА, ЦРНА ГОРА И СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА)

РЕДНИ БРОЈ:	1
КОРИСНИЦИ УСЛУГА И ЦИЉНА ГРУПА:	- ПАРТНЕРСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИЗ 4 ЗЕМЉЕ-СРБИЈА, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА, ЦРНА ГОРА, С. МАКЕДОНИЈА - ПОСТОЈЕЋА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИЦИ И КЛАСТЕРИ НА ТЕРИТОРИЈИ СРБИЈЕ, БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, ЦРНЕ ГОРЕ, С. МАКЕДОНИЈЕ
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	2022. – 2025. ГОД.
БУЏЕТ ЗА 2023.:	1. БУЏЕТ ЗА ТЕХНИЧКУ ПОДРШКУ, РЕАЛИЗУЈЕ ЈСА КРОЗ ЈАПАНСКИ КОНЗОРЦИЈУМ. 2. УЧЕШЋЕ АГЕНЦИЈЕ: 10.000.000,00 ДИН.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС

Сарадња Агенције и ЈСА (Јапанска агенција за међународну сарадњу) започета је кроз пројекат подршке за микро, мала и средња привредна друштва и предузетнике (ММСПП) који је реализовала тадашња Републичка агенција за развој МСПП заједно са ЈСА. Услуга менторинга је бесплатна и намењена је ММСПП, као и задругама, кроз пружање свеобухватне подршке корисницима. Процес менторинга одвија се по методологији Агенције развијеној у дугогодишњој сарадњи са ЈСА и подразумева свеобухватну подршку корисницима (у трајању од 25 до 50 сати) кроз индивидуални приступ у самој компанији.

Менторинг спроводе ментори - стручна лица запослена у 17 АРРА, која су успешно завршила стандардизовани тренинг за менторе и више „Обука на послу“- On the Job Training..

Стручно лице - сертификовани ментор спроводи услугу у директном контакту и раду са власником и/или законским заступником привредног субјекта. Власник и/или законски заступник привредног субјекта и ментор заједно проучавају актуелно пословање, разлоге тренутних проблема или сметње за даљи развој, најважније потенцијале за раст, те на основу констатованог стања ментор и корисник менторинг услуге припремају план/пројекат развоја који за циљ има побољшање пословних резултата.

Пројекат „Оснаживање и даље уостављање услуге менторинга за ММСПП у земљама Западног Балкана“, пети је пројекат у низу и представља наставак унапређења процеса стандардизованог менторинга у Србији и успостављање и промоцију менторинг услуге у земљама Западног Балкана (Црна Гора, Северна Македонија, БиХ) по моделу РАС ЈСА.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Inception (припремна) фаза Пројекта почела је у јануару 2022. године, док је МОУ о реализацији Пројекта између Агенције и ЈСА, чији је саставни део Радни план Пројекта, потписан у јуну 2022. године.

PIU – Project Implementation Unit – Јединицу за имплементацију Пројекта, са седиштем у Развојној агенцији Србији, чине представници Сектора за међународну сарадњу, дугорочни експерт ЈСА и асистент као и шест експерата из Јапана.

Поред успостављања и јачања стандардизоване менторинг услуге, подизања капацитета људских ресурса и трансфера стандардизованог модела у региону, сарадња Агенције и ЈСА фокусирана је и на додатно профилисање корисника менторинг услуге те је од 2019. године Агенција креирала и започела реализацију „Програма пружања стандардизоване услуге менторинга секторима прерађивачке индустрије“. Кроз реализацију овог програма менторинг подршке који је у складу са потребама сектора у фокусу (секторски приступ), право учешћа имају ММСПП који обављају делатност у оквиру једног од сектора прерађивачке индустрије груписане у четири области и то: индустрија машина и опреме; прехранбена индустрија; дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике (приоритетни сектори на основу истраживања и препоруке World Bank које је усвојило Министарство привреде).

У 2023. години планирано је да се овим програмом обухвати до 70 ММСПП (у складу са стандардизованом услугом менторинга за зрела предузећа предвиђено је 50 менторинг сати по кориснику) .

2. ЦИЉЕВИ

Општи циљ:

Допринос унапређењу конкурентности ММСМП сектора и српске привреде.

Специфични циљ:

- Креиран одрживи систем менторинг услуге за мала и средња предузећа (ММСПП) и проширен у земљама западног Балкана (Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Северна Македонија), и унапређење пословање ММСПП у региону кроз коришћење услуге менторинга.
- Побољшане перформансе привредних субјеката које утичу на пословни резултат
- Успостављено повезивање ММСПП са пружаоцима специјализованих услуга-менторима.

3. АКТИВНОСТИ

- Провера и евалуација извештаја са ЈП за менторинг за све кориснике из 2022.
- Припрема документације и упутства и комплетна реализација Јавног позива за „Програм пружања стандардизоване услуге менторинга секторима прерађивачке индустрије 2023.“
- Припрема методологије за Тренинг тренера на послу “On the Job Training for Trainers
- Припрема методологије и тренинг модула за „Мастер тренинг“- ТоТ тренинг тренера
- Припрема унапређених критеријума са селекцију ментора, тренера за менторе и тренери и тренера за ОЈТ, тренинг на послу“

- Припрема и реализација CRT тренинга за нове менторе у Србији
- Припрема и организација тренинга за нове менторе, тренинг тренера и ОЈТ у Северној Македонији, БиХ и Црној Гори.
- Организација посета компанијама-корисницима менторинга у сарадњи са јапанским експертима.

4. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- спроведене обуке за нове менторе,
- креирани курикулуми за ТоТ и обучени и сертификовани Мастер тренери (тренери тренера)
- успостављен Комитет за управљање квалитетом менторинг услуге
- унапређени менторинг алати
- унапређен систем у делу управљања и размене информација
- развијена пилот верзија комбинованог тренинга (традиционална учионица и е-учење у комбинацији)
- креиран BLS Извештај са препорукама
- уведена специјализована менторинг услуга у свим партнерским државама
- реализовани јавни позиви и постигнути индикатори из Средњерочног плана Пројекта
- повећани приходи код корисника менторинга
- олакшан приступ тржиштима
- смањење броја неуспешних привредних субјеката
- повећан број коришћених специјализованих услуга
- повећан број пријава по јавним позивима за подршку ММСПП
- укључена МСП заједница у дизајнирање и надоградњу услуге менторства кроз организацију различитих догађаја, као што су награда ментора, менторски форуми итд.

5. ПРОЈЕКАТ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о улагањима,
- Законом о јавним агенцијама,
- Законом о регионалном развоју,
- EU Small Business Act.
- МоУ о реализацији Пројекта Агенција-ЈИСА
- Work Plan 2022- 2025.
- Medium term Plan Projekta 2023.

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

АКТИВНОСТ ИЗ 2021. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

ПРЕДСТАВЉАЊЕ РЕЗУЛТАТА FOLLOW UP ИЗВЕШТАЈА-ПРАЋЕЊА КОРИСНИКА ПРОЈЕКТА ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ ПРИВАТНОГ СЕКТОРА У 3 ГРАДА (ВРАЊЕ, ЛЕСКОВАЦ И НОВИ ПАЗАР) И 9 ОПШТИНА (ПРЕШЕВО, БУЈАНОВАЦ, МЕДВЕЂА, РАШКА, СЈЕНИЦА, ТУТИН, ПРИБОЈ, ПРИЈЕПОЉЕ И НОВА ВАРОШ) ЈУЖНЕ И ЈУГОЗАПАДНЕ СРБИЈЕ

ОПШТИ ЦИЉ АКТИВНОСТИ:

Представљање Извештаја и резултата ПСД пројекта у 4 АРРА – партнера на пројекту и обилазак корисника у циљу мултипликације позитивних ефеката видова подршке развијених у оквиру ПСД.

КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ:

Активност подразумева представљање Извештаја о праћењу (“follow up” активности) корисника ПСД пројекта: ММСПП, удружења и кластера и добитника грантова кроз теренске посете, интервјуе и анализу ефеката пружене подршке на остварење циља пројекта - јачање ММСПП у одабраним регионима путем ширег повезивања. Пројекат је пружао подршку унапређењу развоја микро, малих и средњих предузећа и предузетништва са циљем повећања продаје, унапређења извоза и креирања нових радних места.

У 2023. години планиране су следеће активности:

- Посета свим АРРА – партнерима на пројекту и одржавање follow up радионица – активност зависи од ситуације са COVID-19;
- Обилазак корисника (селектовани узорак у 12 јединица локалне самоуправе).

ПЛАН РАДА СЕКТОРА ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ И РЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ

ПРОГРАМИ ИЗ 2019. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ САРАДЊЕ И ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА НА РЕГИОНАЛНОМ И ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу	8.146.623,27 дин.	3.858.821,00 дин.	4.287.802,27 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Агенција је креирала Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу путем кога има за циљ да унапреди економски и регионални развој кроз јачање међуинституционалне сарадње и капацитета акредитованих регионалних развојних агенција (у даљем тексту: АРРА) и јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС). Кроз Програм се идентификују сви релевантни субјекти регионалног развоја, као и потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката од значаја за регионални развој.

За реализацију овог програма за 2019. годину било је одређено 20 милиона динара. Подршка се реализовала као суфинансирање дела оправданих трошкова пројеката које ће у партнерству реализовати АРРА и ЈЛС, а који су усмерени на:

- промоцију значаја регионалног развоја и субјеката регионалног развоја, као и важности придруживања ЕУ, познавање расположивих фондова и приоритетних пројеката за финансирање;
- умрежавање партнера на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу кроз унапређивање и јачање међуинституционалне сарадње;
- унапређење капацитета субјеката регионалног развоја у областима: управљање развојним пројектима, привлачење директних инвестиција и промоција извоза; приступ и повлачење средстава из различитих извора финансирања (ЕУ и други фондови);

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

- подршку за подстицање равномернијег регионалног развоја кроз реализацију међуинституционалних активности и креирање механизма подршке ММСП и предузетницима (кроз прикупљање података о потребама привреде, обраду и анализу података), односно стимулисање пословног удруживања у кластере и индустријске кластере у приоритетним секторима: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

2. ЦИЉНА ГРУПА

Програм је усмерен на акредитоване регионалне развојне агенције и јединице локалне самоуправе, у партнерству.

3. ЦИЉЕВИ

Општи циљ је унапређење економског и регионалног развоја кроз јачање међуинституционалне сарадње и кадровских капацитета релевантних субјеката регионалног развоја.

Специфични циљеви:

- повећање свести о значају регионалног развоја и важности придруживања ЕУ, познавање расположивих фондова и приоритетних пројеката за финансирање ;
- успостављање и унапређење међуинституционалне сарадње на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу;
- унапређење кадровских капацитета субјеката регионалног развоја;
- успостављање механизма подршке ММСП и предузетницима, као и стимулисање пословног удруживања у кластере и индустријске кластере у приоритетним секторима: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

4. АКТИВНОСТИ

Активности реализоване у 2019., 2020., 2021. и 2022. години:

- припрема Упутства за реализацију Програма;
- расписивање Јавног позива;
- разматрање и оцењивање пријава пројеката;
- доношење одлука о додели средстава корисницима;
- уговарање;
- пренос средстава корисницима програма;
- праћење реализације и извештавање.

Активности које ће бити реализоване у 2023. години:

- пренос средстава корисницима програма (коначна исплата након завршетка сваког од суфинансираних пројеката и достављања завршних извештаја);
- праћење реализације и извештавање.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Умрежени партнери на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу;
- Унапређени кадровски капацитети субјеката регионалног развоја.

2. ПРОГРАМ ФИНАНСИЈСКЕ ПОДРШКЕ КОРИСНИЦИМА ПРОЈЕКТА ИПА ПРОГРАМА ТЕРИТОРИЈАЛНЕ САРАДЊЕ (ПРЕКОГРАНИЧНЕ И ТРАНСНАЦИОНАЛНЕ САРАДЊЕ)

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Програм је креиран са циљем да пружа финансијску подршку свим легитимним корисницима пројеката који се финансирају из ИПА Програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње.

Корисници су кроз овај програм добили бесповратна средства за суфинансирање и предфинансирање обавезног финансијског учешћа корисника у пројектима.

2. ЦИЉНА ГРУПА

Програм је усмерен на кориснике пројеката који се финансирају из ИПА Програма територијалне сарадње.

3. ЦИЉЕВИ

Општи циљ је јачање регионалне конкуретности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката.

Специфични циљеви:

- Јачање конкуретности и иновативности привредних субјеката;
- Креирање нових и очување постојећих радних места;
- Унапређење пословних капацитета привредних субјеката и институција подршке развоја предузетништва за приступ различитим изворима финансирања;
- Стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вредности;
- Подршка развоју образовања за предузетништво;
- Интернационализација пословања;
- Подршка женском, омладинском и социјалном предузетнишву;
- Подршка равномерном регионалном развоју.

АКТИВНОСТИ

Активности реализоване у 2019., 2020., 2021. и 2022. години:

- припрема Упутства за реализацију Програма;

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

- расписивање Јавног позива;
- разматрање и оцењивање пријава пројеката и доношење одлука о додели средстава корисницима;
- уговарање и пренос средстава корисницима програма;
- праћење реализације и извештавање.

Активности које ће бити реализоване у 2023. години:

- праћење реализације и извештавање.

ПРОГРАМ ИЗ 2020. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ УСЛУГА АКРЕДИТОВАНИХ РЕГИОНАЛНИХ РАЗВОЈНИХ АГЕНЦИЈА ПОТЕНЦИЈАЛНИМ ИНВЕСТИТОРИМА

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм стандардизације услуга АРРА потенцијалним инвеститорима	19.360.000,00 дин.	1.860.000,00 дин.	17.500.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Постојеће АРРА се налазе на различитим нивоима развијености, како са аспекта обучености кадрова, тј. кадрове структуре и искуства особља које ради, тако и са аспекта организационе структуре. Евидентна је потреба стандардизације услуга које пружају у одређеним областима, пре свега кроз подизање капацитета запослених. Пројекат пружа како едукацију запослених у АРРА, тако и финансијску подршку за пружање услуга потенцијалним инвеститорима: одговора на упит инвеститора у одговарајућем року, контактирање инвеститора, уношење извештаја о локацији у базу Агенције и сл.

2. ЦИЉНА ГРУПА

Корисници средстава су АРРА, у складу са Законом о регионалном развоју ("Службени гласник РС", бр. 51/09, 30/10 и 89/15 - др. закон), Законом о улагањима ("Службени гласник РС", бр. 89/15 и 95/18) и Уредбом о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре

истека рока на који је издата ("Службени гласник РС", бр. 74/10, 4/12, 44/18 - др. закон, 69/2019 и 113/22).

3. ЦИЉЕВИ

Општи циљ Програма је постизање равномерног економског развоја кроз пружање подршке локалном економском развоју, а путем побољшања капацитета рада АРРА за пружање услуга потенцијалним инвеститорима, на локалном и регионалном нивоу.

Специфични циљеви:

- унапређење капацитета АРРА за пружање услуга потенцијалним инвеститорима;
- побољшање квалитета услуга АРРА;
- позиционирање АРРА, у контексту њихове улоге значајних чинилаца економског развоја на локалном и регионалном нивоу.

4. АКТИВНОСТИ

Активности реализоване у 2020. и 2021. и 2022. години:

- припрема Упутства за реализацију Програма;
- припрема Приручника за реализацију обука;
- припрема и реализација обука за АРРА;
- успостављање административно – дигиталних процедура за извештавање;
- дефинисање и закључивање уговора са АРРА;
- пружање услуга од стране АРРА;
- месечно извештавање о реализованим активностима;
- праћење реализације од стране Агенције.

Активности које ће бити реализоване у 2023. години:

- пружање услуга од стране АРРА;
- месечно извештавање о реализованим активностима;
- праћење реализације од стране Агенције;
- припрема финалног извештаја.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- унапређени капацитети запослених у АРРА;
- унапређен рад АРРА кроз стандардизацију услуга које пружају;
- успостављени механизми за ефикаснији рад са потенцијалним инвеститорима и привлачење инвестиција.

6. ПРОЈЕКАТ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о улагањима;
- Законом о регионалном развоју;
- Законом о јавним агенцијама.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМ ИЗ 2022. ГОДИНЕ ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ ФИНАНСИЈСКЕ ПОДРШКЕ КОРИСНИЦИМА ПРОЈЕКТА ИПА ПРОГРАМА ТЕРИТОРИЈАЛНЕ САРАДЊЕ (ПРЕКОГРАНИЧНЕ И ТРАНСНАЦИОНАЛНЕ САРАДЊЕ)

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм финансијске подршке корисницима ИПА програма територијалне сарадње	20.000.000,00 дин.	17.687.412,63 дин.	2.312.587,37 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Програм пружа финансијску подршку свим легитимним корисницима пројеката који се финансирају из ИПА Програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње.

Корисници кроз овај Програм добијају бесповратна средства за суфинансирање и предфинансирање обавезног финансијског учешћа корисника у пројектима. Агенција финансира 10%, а корисник 5% пројекта (обавезно учешће корисника је 15% вредности пројекта), односно Агенција 12%, а корисник 3% за кориснике из III и IV групе развијености. Средства се додељују након закључења уговора са уговорачким/регулаторним телом за одобрене пројекте из горе наведених програма.

Пројекти треба да су усмерени на:

- унапређење локалног развоја;
- јачање конкурентности и иновативности привредних субјеката;
- креирање нових и очување постојећих радних места;
- унапређење пословних капацитета привредних субјеката и институција подршке развоју предузетништва за приступ различитим изворима финансирања;
- стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вредности;
- подршку развоју образовања за предузетништво;
- интернационализацију пословања;
- подршку женском, омладинском и социјалном предузетнишву;
- подршку равномерном регионалном развоју.

2. ЦИЉНА ГРУПА

Програм је усмерен на кориснике пројеката који се финансирају из ИПА Програма територијалне сарадње.

3. ЦИЉ

Општи циљ је јачање регионалне конкуретности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката.

4. АКТИВНОСТИ

Активности реализоване у 2022. години:

- Припрема Упутства за реализацију Програма;
- расписивање Јавног позива;
- разматрање пријава пројеката;
- доношење одлука о додели средстава корисницима;
- закључивање уговора са корисницима;
- пренос средстава корисницима програма;
- праћење реализације и извештавање.

Активности које ће бити реализоване у 2023. години:

- доношење одлука о додели средстава корисницима;
- закључивање уговора са корисницима;
- пренос средстава корисницима Програма;
- праћење реализације и извештавање.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Обезбеђено суфинансирање/предфинансирање пројеката за минимум 15 корисника.

6. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о улагањима;
- Законом о регионалном развоју;
- Законом о јавним агенцијама.

**ПРОГРАМ ПОВЕРЕН АГЕНЦИЈИ
ОД СТРАНЕ МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ У 2022. ГОДИНИ,
ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА У 2023. ГОДИНИ**

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ АКРЕДИТОВАНИМ РЕГИОНАЛНИМ РАЗВОЈНИМ АГЕНЦИЈАМА (АРРА) У 2022. ГОДИНИ - Услуга пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Планирана исплата до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. годину
Програм подршке АРРА у 2022. години	24.582.987,00	6.660.153,00 дин.	17.922.834,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС

Програм спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и Фондом за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд за развој), а у складу са Уредбом о утврђивању Програма подршке акредитованим регионалним развојним агенцијама у 2022. години („Сл. гласник РС”, бр. 10/2022).

Програм се спроводи преко АРРА, а средства утврђена Програмом намењена су АРРА за:

1. Услугу пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката;
2. Стандардизовани сет услуга пружања помоћи потенцијалним и постојећим микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, задругама и кластерима, и то:
 - 1) Информације
 - 2) Промоције
 - 3) Теренску контролу;
3. Услугу пружања техничке помоћи Фонду за развој у поступку закључивања уговора са привредним субјектима којима се пружа финансијска подршка у условима пандемије COVID-19 (ову услугу реализује Фонд за развој).

Непосредни корисници средстава могу бити само АРРА које су акредитоване у складу са Законом о регионалном развоју и Уредбом о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата.

За ЈЛС, односно установе и организације чији су оснивачи јединице локалне самоуправе, као и потенцијална и постојећа микро, мала и средња предузећа и предузетнике, задруге и кластере услуге из овог програма су бесплатне.

У циљу праћења развоја женског предузетништва у Републици Србији, за све услуге из овог програма обавезно је вођење евиденције корисника програма са аспекта родне равноправности.

2. ЦИЉ

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Циљ Програма је подизање АРРА за пружање услуга у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката са којима јединице локалне самоуправе, односно установе и организације чији су оснивачи јединице локалне самоуправе учествују на јавним конкурсима које је расписало Министарство привреде, као и друге републичке, покрајинске и међународне институције, као и подршка расту и развоју микро, малих и средњих предузећа и предузетника (у даљем тексту: ММСПП), задруга и кластера кроз унапређење доступности, обима и квалитета услуга подршке за њихово пословање чиме ће се допринети свеукупном привредном и регионалном развоју.

3. АКТИВНОСТИ

Активности реализоване у 2022. години:

- Потписивање уговора између Министарства привреде и Агенције, за услуге које реализује Агенција;
- Потписивање уговора између Агенције и АРРА;
- Припрема Упутства за реализацију Програма, Плана надзора, Нацрта уговора између Министарства привреде, Нацрта уговора између АРРА и Агенције и образаца за извештавање од стране Агенције;
- Припрема Портала за текућу годину од стране Агенције;
- Пружање пословних услуга ЈЛС и корисницима од стране АРРА у складу са Програмом;
- Извештавање о реализованим услугама;
- Ажурирање постојећих модула обука;
- Валидација пружених услуга и сачињавање месечних извештаја од стране Агенције;
- Праћење реализације Програма од стране Агенције и извештавање Министарства привреде;
- Исплата средстава АРРА за пружене услуге;

Активности које ће бити реализоване у 2023. години:

- квартално извештавање АРРА о реализованим услугама за IV квартал и израда годишњих извештаја АРРА;
- праћење реализације програма од стране Агенције и извештавање Министарства привреде у складу са роковима задатим Програмом;
- припрема сумираног годишњег извештаја о реализацији Програма.

Услуга пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката реализује се у оквиру Сектора за регионални развој и регионалну сарадњу.

Стандардизовани сет услуга пружања помоћи потенцијалним и постојећим микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, задругама и кластерима реализује се у оквиру Сектора за подршку МСПП.

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМ КОЈИ ЋЕ СЕ СПРОВОДИТИ ОД 2023. ГОДИНЕ

1. ПРОГРАМ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ САРАДЊЕ И ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА НА РЕГИОНАЛНОМ И ЛОКАЛНОМ НИВОУ

РЕДНИ БРОЈ:	1
ПРИОРИТЕТ:	висок
КОРИСНИЦИ УСЛУГА И ЦИЉНА ГРУПА:	АРРА и ЈЛС
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	2023. – 2025. година
УКУПАН БУЏЕТ:	10.000.000,00 дин. 1. Буџетска средства: 10.000.000,00 дин.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ОПИС ПРОГРАМА

Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу има за циљ јачање међуинституционалне сарадње и капацитета АРРА и ЈЛС. Кроз Програм би се повезали релевантни субјекти регионалног развоја и идентификовале потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката од значаја за регионални развој. Подршка се реализује кроз суфинансирање дела оправданих трошкова пројеката које ће у партнерству реализовати АРРА и ЈЛС, а који су усмерени на:

- умрежавање партнера на међународном, регионалном и локалном нивоу кроз унапређивање и јачање међуинституционалне сарадње;
- унапређење капацитета субјеката регионалног развоја у областима: управљање развојним пројектима, привлачење директних инвестиција и промоција извоза; приступ и повлачење средстава из различитих извора финансирања (ЕУ и други фондови);
- подршка за подстицање равномернијег регионалног развоја кроз реализацију међуинституционалних активности и креирање механизма подршке ММСПП - (кроз прикупљање података о потребама привреде, обраду и анализу података), односно стимулисање пословног удруживања и креирање ланаца вредности;
- промоцију значаја регионалног развоја и субјеката регионалног развоја, као и важности придруживања ЕУ.

2. ЦИЉНА ГРУПА

Програм је усмерен на акредитоване регионалне развојне агенције и јединице локалне самоуправе.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

3. ЦИЉЕВИ

Општи циљ је унапређење економског и регионалног развоја кроз јачање међуинституционалне сарадње и кадровских капацитета релевантних субјеката регионалног развоја.

Специфични циљеви:

- Успостављање међуинституционалне сарадње кроз умрежавање партнера на међународном, регионалном и локалном нивоу;
- Побољшан квалитет услуга кроз унапређење кадровских капацитета субјеката регионалног развоја у областима: управљање пројектима, привлачење инвестиција, промоција извоза и извора финансирања;
- Успостављање механизма подршке ММСПП, односно стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вредности;
- Повећање свести о значају регионалног развоја и субјеката регионалног развоја, као и важности придруживања ЕУ.

4. АКТИВНОСТИ

- Припрема Упутства за реализацију Програма;
- Расписивање Јавног позива;
- Разматрање и оцењивање пријава пројеката;
- Доношење одлука о додели средстава корисницима;
- Уговарање;
- Пренос средстава корисницима програма;
- Праћење реализације и извештавање.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Умрежени партнери на међународном, регионалном и локалном нивоу;
- Унапређени кадровски капацитети субјеката регионалног развоја;
- Успостављени механизми подршке ММСПП;
- Повећана свест о значају регионалног развоја и придруживања ЕУ.

6. ПРОГРАМ ЈЕ УСКЛАЂЕН СА:

- Законом о улагањима;
- Законом о регионалном развоју;
- Законом о јавним агенцијама.

Поверени послови - Делокруг рада утврђен законом и подзаконским актима

Акредитација регионалних развојних агенција

Акредитацијом се регионалним развојним агенцијама поверавају одређени државни послови, односно спровођење развојних пројеката и активности које се финансирају из буџета Републике Србије и других извора у складу са Законом о регионалном развоју. У 2023. у поступак обнове акредитације ући ће: Агенција за регионални развој Расинског

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

округа из Крушевца, Регионална развојна агенција за развој источне Србије РАРИС - Зајечар, Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа – Лесковац и Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа – Краљево.

Вредновање рада АРРА

У складу са Правилником о ближним условима и критеријумима за вредновање рада регионалних развојних агенција („Сл. гласник РС“, бр. 6/2011), вредновање рада АРРА врши се једном годишње. Комисије за вредновање рада АРРА извршиће поступак вредновања свих 17 АРРА. Поступак вредновања обухвата рад на следећим пословима: анализа годишњих извештаја о раду АРРА, теренска контрола АРРА која обухвата контролу сваког појединачног податка из извештаја у корелацији са документацијом на основу које је податак дат, оцена АРРА по критеријумима дефинисаним у оквиру наведеног правилника, припрема извештаја и одлука о оцени рада АРРА.

Предлог, уназад неколико година, јесте да се постојећи критеријуми за вредновање измене и надограде, будући да се на лицу места, кроз поступак вредновања испоставило да би то било корисно за унапређење рада АРРА и објективније оцењивање рада.

У складу са законом, у 2023. години, Сектор наставља да обавља и следеће послове:

- координира радом регионалних развојних агенција и пружа стручну помоћ потребну за обављање њихових послова који се односе на регионални развој;
- води Јединствен регистар акредитованих регионалних развојних агенција;
- планира и предлаже пројекте из области регионалног развоја и обезбеђује услове за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из европских фондова, донација и других облика развојне помоћи;
- унапређује сарадњу са релевантним субјектима регионалног развоја;
- доставља податке за унос у Регистар мера и подстицаја регионалног развоја који се води код Агенције за привредне регистре;
- реализује програме и мере ресорног министарства;
- обавља и друге послове у складу са законом.

Остале активности

- Чланство у Одбору за праћење спровођења програма претприступне помоћи ЕУ за рурални развој Републике Србије за период 2014-2020 (ИПАРД II програм);
- учешће у раду четири Заједничке радне групе за програмирање на територији обухваћеној ИНТЕРРЕГ програмом за период 2021-2027 – у Бугарској, Румунији, Мађарској и Хрватској;
- учешће у раду Управног одбора програма за локални развој – ЕУ ПРО.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМ РАДА СЕКТОРА ЗА ПЛАНИРАЊЕ И АНАЛИЗУ

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊА ЗА ФИНАНСИЈСКУ АНАЛИЗУ ИНВЕСТИЦИОНИХ ПРОЈЕКТА

У оквиру Сектора за планирање и анализу у Одељењу за финансијску анализу инвестиционих пројеката обављају се следећи послови:

- Финансијске анализе инвестиционих пројеката и учешће у припреми предлога за Савет за економски развој из делокруга послова Сектора за планирање и анализу у сарадњи са Сектором за правну подршку;
- Учесће у изради и контрола предлога висине подстицаја за инвестиционе пројекте на основу стручне анализе;
- Учесће у припреми одговора на упите улагача из делокруга послова Сектора за планирање и анализу и припреми промотивних материјала у сарадњи са Сектором за стратешка улагања и Сектором за организоване индустријске зоне;
- Припремање генеричких секторских одговора на упите улагача из области рада Сектора за планирање и анализу у сарадњи са Сектором за стратешка улагања и Сектором за организоване индустријске зоне;
- Праћење пословања улагача у периоду гарантованог улагања и запослености и извештавање о њиховом финансијском положају и резултатима пословања;
- Праћење пословања улагача након истека периода гарантованог улагања и запослености и извештавање о њиховом финансијском положају и резултатима пословања;
- Анализа трендова привлачења директних улагања у Републици Србији и израда предлога за оптимизацију доделе подстицаја.

Финансијска анализа инвестиционих пројеката и учешће у припреми предлога за Савет за економски развој из делокруга послова Сектора за планирање и анализу у сарадњи са Сектором за правну подршку.

Провера бонитета потенцијалног улагача је активност која је уведена у 2017. години. Циљ је утврђивање инвестиционе способности потенцијалног улагача, како би се избегло улагање ресурса у рад са улагачима који не поседују финансијску способност за извршење представљеног инвестиционог пројекта. На овај начин је проверавана величина, ликвидност, пословна стабилност привредних друштава, повезаност друштава али и репутација улагача. С обзиром да ће Агенција бити ангажована на јако великом броју потенцијалних инвестиционих пројеката у току 2023. године, ангажовање времена и ресурса око инвестиционих пројеката где улагач не поседује способност да их изнесе било би контрапродуктивно за резултате Агенције, али би такође непотребно ангажовало и ресурсе других републичких и локалних органа. Такође, на овај начин се предупредује улажење у могуће споразуме са потенцијалним улагачима на свим нивоима, који би у будућности могли носити негативне правне последице.

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Учешће у изради и контрола предлога висине подстицаја за инвестиционе пројекте на основу стручне анализе.

Одељење за анализу инвестиционих пројеката учествује у изради и контроли предлога висине подстицаја заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима.

Припремање генеричких секторских одговора на упите улагача из области рада Сектора за планирање и анализу у сарадњи са Сектором за стратешка улагања и Сектором за организоване индустријске зоне. Саветници за финансијску анализу, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, Сектора за индустријске зоне и правним саветницима, пружају интензивну саветодавну помоћ и подршку улагачима како на актуелним тако и на потенцијалним инвестиционим пројектима.

Праћење пословања улагача у току и након истека гарантованог улагања и запослености и извештавање о њиховом финансијском положају и резултатима пословања, има за циљ да се антиципира ризик промене одлуке улагача о даљем пословању у Републици Србији и у складу са тим идентификује потребу за преузимањем одређених мера ублажавања последица такве одлуке на јединицу локалне самоуправе у којој улагач послује.

Учешће у изради прописа, подзаконских аката. Саветници за финансијску анализу наставиће и даље да активно учествују у давању предлога приликом израде прописа, образаца пријаве, као и инструкцијама за израду бизнис плана, делу који је потребан за финансијску оцену инвестиционих пројеката.

Анализа трендова привлачења директних улагања. У складу са потребама тржишта и стратегијом развоја привреде у Републици Србији, пратиће се трендови у привлачењу страних инвестиција и прикупљати информације за потребе имплементације нових програма, који за циљ имају да позитивно утичу на развој домаће економије.

АКТИВНОСТИ

• Улагања у складу са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција („Сл. гласник РС“, бр. 110/2016)

Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција („Службени гласник РС“, бр. 110/2016) у члану 35. било је прописано да се ради реализације инвестиционих пројеката који се спроводе у складу са овом уредбом, а код којих је планирано запошљавање до 100 лица, средства опредељена Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 Број: 401-12547/2016 од 26. децембра 2016. године у висини 420.000.000 динара, преносе Агенцији. У складу са наведеним, Агенција је закључила уговоре о додели подстицаја са привредним друштвима, чија ће се реализација или мониторинг наставити и у 2023. години. Сходно наведеном, саветници Сектора за планирање и анализу, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима, раде на контроли извршења уговорних обавеза код уговора који су на снази.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

- **Радна група за реализацију пројеката код којих се врши запошљавање до 100 нових запослених.** Руководилац одељења за финансијску анализу као координатор Радне групе и саветници одељења за финансијску анализу у Сектору за планирање и анализу, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима, биће и даље анагажовани на обављању радних задатака, односно предузимању свих неопходних радњи комуникације и сарадње са улагачима у циљу закључења уговора о додели средстава подстицаја, пружању одговора на упите улагача, асистенцији улагачима приликом припреме документације, изради текста нацрта уговора о додели средстава подстицаја, провери бонитета потенцијалног улагача као и групе повезаних лица, утврђивању испуњености услова за доделу средстава на основу пријаве за доделу средстава, стручној анализи инвестиционих пројеката према прописаним критеријумима, прикупљању потребних података од надлежних институција НСЗ, ЦРОСО, стручној анализи бизнис планова потенцијалних улагача, утврђивање врсте и висине средстава која се могу у складу са уредбама доделити, припреми предлога и документације за Савет за економски развој, изради закључака о одбијању или одбацивању пријаве, праћењу динамике реализације инвестиционог пројекта у току реализације инвестиционог пројекта, уношење и уредно ажурирање података у базу података/инвестиција ЦРМ, извештавању руководства и екстерних корисника о реализацији инвестиционог пројекта, припреми правилника и процедура.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊА ЗА ИЗВЕШТАВАЊЕ И АНАЛИТИКУ

У оквиру Сектора за планирање и анализу у Одељењу за извештавање и аналитику као редовна активност обављају се послови прикупљања, обраде и анализе података у циљу израде извештаја за интерне потребе менаџмента Агенције, као и на захтев других институција. Такође, у току 2023. године у Одељењу за извештавање и аналитику обављаће се следећи послови:

- Прикупљање, обрада и анализа података о утицају кретања основних макроекономских показатеља у Републици Србији на пословање улагача. Подаци о кретању БДП се припремају и за потребу рада Савета за координацију активности и мера за раст бруто домаћег производа Владе Републике Србије. Такође, наставиће се прикупљање и обрада података у вези са актуелним тржишним трендовима и кретањима у земљи и иностранству који се односе на директна улагања, спољнотрговинску размену, БДП, продуктивност рада, стопе незапослености, зараде, девизне курсеве, порезе и сл.;
- Израда анализа ради идентификације прерађивачких сектора са вишим степеном производне комплексности и вишим степеном додате вредности, ради идентификације потенцијалних улагача у сарадњи са Сектором за међународну сарадњу, Сектором за организоване индустријске зоне и Сектором за стратешка улагања. У Одељењу за извештавање и аналитику ће се припремати анкете за истраживање тржишта, а након обраде анкета вршиће се припрема потребних

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

материјала, брошура, информација и извештаја. У циљу утврђивања праваца инвестиционог деловања и тржишног кретања, пратиће се и кретање Индекса економске комплексности (ЕЦИ) као мере производних могућности економских система земаља или региона. Такође, за потребе израде нове методологије за оцену инвестиционих пројеката у Одељењу за извештавање и аналитику ће се у сарадњи са наведеним секторима вршити прикупљање и обрада података за израчунавање Параметра компаративне предности (RCA) и Индекса комплексности производа (PCI);

- Анализа ефеката промене начина пословања у кључним индустријским секторима и пројекције ефеката наведених промена на пословање улагача у Републици Србији. У Одељењу за извештавање и аналитику ће се континуирано радити на обезбеђивању квалитетних података на основу којих ће се припремати анализе и студије у области привредног и регионалног развоја. Такође, кроз рад овог одељења прикупљаће се, систематизовати и обједињавати препоруке везане за унапређење амбијента за пословање у Републици Србији;
- Праћење и анализирање услова улагања и привредних услова на појединачним тржиштима и у појединачним секторима и давање предлога за њихово унапређење, у сарадњи са Сектором за стратешка улагања и Сектором за организоване индустријске зоне. Ова активност ће се обављати у циљу остваривања једне од функција Агенције која се односи на подизање нивоа директних улагања у предефинисане секторе и области Републике Србије кроз проактиван приступ и контакт са потенцијалним инвеститорима;
- Израда анализа ради идентификације сектора и селекција и контактирање потенцијалних улагача у сарадњи са Сектором за стратешка улагања;
- Анализа и извештавање о фискалним и макроекономским ефектима доделе подстицаја и привлачења директних улагања у Републици Србији; Одељење за извештавање и аналитику ће наставити са развијањем јаке аналитичке способности у циљу не само мерења и представљања резултата Агенције, већ и праћења кључних кретања у међународној пословној заједници, посебно везано за инвестиционе подстицаје, као и припрему предлога мера и политика за унапређење прописа који дефинишу оквир за имплементацију програма инвестиционих подстицаја;
- Прелиминарна и накнадна анализа ефеката на пословање корисника програма за подршку МСП обављаће се у оквиру редовних активности рада Одељења за извештавање и аналитику. Накнадна анализа ефеката даће оцену успешности, делотворности и утицаја подршке Агенције на привредни развој Републике Србије. Анализа ефеката треба да пружи поуздане и корисне информације које ће имати ефекат „научених лекција“ и које ће затим моћи да буду укључене у процес доношења одлука и креирања будућих програма подршке. Ову анализу ефеката програма из претходних година и израду извештаја о евалуацији Одељење за извештавање и аналитику обавља и у складу са Правилником о поступку израде годишњег програма рада и финансијског плана Развојне агенције Србије, број 1-07-011-4/2020 од 02.11.2022. године. Такође, у Одељењу за извештавање и аналитику се

проверава усаглашеност секторских предлога програма рада са Акционом планом Агенције;

- Прикупљање и систематизација информација о условима за улагање у другим земљама, посебно везано за инвестиционе подстицаје и предлагање мера за унапређење прописа који дефинишу оквир за имплементацију програма инвестиционих подстицаја;
- Појединачна и збирна анализа ефеката реализације инвестиционих пројеката на економски и регионални развој Републике Србије. У складу са Законом о улагањима, Агенција предлаже, координира и спроводи активности стратешког маркетинга привредних потенцијала и угледа Републике Србије. Узимајући у обзир потребу за привлачењем и реализацијом инвестиционих пројеката који ће производити производе више додате вредности, фокус ове активности је на тзв. инвестиционом таргетирању. Одељење ће учествовати у активностима детектовања/препознавања потенцијалних иностраних тржишта/земаља/компанија ка којима би се усмериле активности промоције Републике Србије као инвестиционе дестинације и која би као крајњи резултат имала улагање циљаних компанија у Републику Србију у жељене секторе и локације;
- Прикупљање података, вођење евиденције и припрема извештаја о страним улагањима у Републици Србији у сарадњи са Сектором за међународну сарадњу. У свом свакодневном раду Одељење за извештавање и аналитику ће наставити да припрема извештаје о билатералној економској сарадњи са одређеним земљама у делу инвестиционог улагања. Извештаји се припремају како за сопствене потребе тако и за потребе надлежног и других министарстава, као и других институција, а у циљу пре свега препознавања неискоришћених потенцијала у оквиру економске сарадње са земљама. Такође, припремаће кратке привредне информације о локалним самоуправама и компанијама постојећим и/или потенцијалним улагачима у Републику Србију, као и прегледе пројеката како подржаних тако и неподржаних подстицајима по административним областима Републике Србије.
- У оквиру Одељења за извештавање и аналитику обављаће се и послови израде промотивног и рекламног материјала за потребе програма/пројеката које реализује Агенција. Промотивни материјал Агенције прослеђује се релевантним институцијама (министарства, амбасаде Републике Србије у иностранству и сл.), а у циљу промоције инвестиционих и пословних потенцијала Републике Србије. Такође, наставиће се активности на изради промотивног и рекламног материјала, као и изради и постављању графичких приказа, а све у циљу ажурирања садржаја и унапређења изгледа интернет странице Агенције.

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

ПРОГРАМ РАДА СЕКТОРА ЗА ПРАВНУ ПОДРШКУ

Правна подршка стратешким улагањима и организованим индустријским зонама

Учешће у припреми одговора на упите улагача и припреми генеричких секторских одговора на упите улагача

Правни саветници учествују у припреми одговора на упите улагача и генеричких секторских одговора из делокруга послова Сектора и припреми промотивних материјала, у сарадњи са Сектором за стратешка улагања и Сектором за организоване индустријске зоне.

Упити страних и домаћих улагача означавају назнаку интересовања за улагање у Србију и најчешће су део процеса поређења Републике Србије као инвестиционе локације са другим конкурентским земљама. Сваки упит представља конкретан и обиман сет питања у зависности од спецификације самог пројекта и делатности коју улагач обавља. Велики број ових питања су генералне природе и понављају се у различитим упитима, али значајан број упита представља специфична питања везана за конкретан пројекат на која саветник за улагања уз консултацију са правним саветником одговара из свог знања и искуства или врши истраживање како би пронашао адекватну информацију. Правни саветници, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, учествују у редовном ажурирању такозваног „Info Pack“ документа на енглеском језику из делокруга послова Сектора, који садржи генералне податке о економском, пословном и пореском амбијенту, као и друге информације које представљају одговоре на најчешћа питања улагача.

Поред наведеног, а како су у току активности у вези са израдом прописа о организованим индустријским зонама, може се очекивати да ће потенцијални улагачи постављати и друга питања која се пре свега односе на пословање организованих индустријских зона. У циљу што ефикаснијег пружања одговора и информација на питања која се тичу организованих индустријских зона, Агенција ће припремити генеричке секторске одговоре на упите улагача, у чијој изради ће учествовати и правни саветници из области рада Сектора.

Пружање саветодавне помоћи улагачима и правна подршка улагачима у реализацији пројеката

Правни саветници, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, пружају саветодавну помоћ и правну подршку улагачима како на актуелним тако и на потенцијалним инвестиционим пројектима.

Током последњих неколико година се као веома битна испоставила улога Агенције у успостављању сарадње са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања. Оваква врста сарадње омогућила је једноставнију реализацију инвестиционих пројеката, као и ефикаснију стручну и саветодавну подршку улагачима. Стога је план Сектора за правну подршку да и у току 2023. године, заједно са Сектором за стратешка улагања, настави са континуираном сарадњом са другим имаоцима јавних овлашћења, а у циљу имплементације инвестиционих пројеката.

Такође, правни саветници Сектора за правну подршку ће пружати правну подршку у изради неопходних аката и уговора из надлежности Сектора за организоване индустријске зоне и Сектора за међународну сарадњу.

Учествовање у преговорима и израда меморандума, споразума и уговора у области директних улагања

Агенција ће у току 2023. године, кроз Сектор за правну подршку, наставити активности свих облика споразума са улагачима. Овде се пре свега мисли на израду меморандума о разумевању, оквирних уговора и уговора о подстицајима. Правни саветници ће кроз поступак преговора и правног саветовања учествовати у изради нацрта текста уговора са улагачима, све у складу са позитивноправним прописима и овлашћењима. Закључењу уговора о додели подстицаја често претходи израда меморандума о разумевању, оквирних споразума и/или сличних уговора о сарадњи. Према искуству из претходних година, претпоставка је да би се могла очекивати израда између 5 и 10 наведених споразума.

Током последњих година правни саветници активно учествују у припремању уговора о неоткривању информација. Један број улагача у поступку селекције земаља за реализацију свог инвестиционог пројекта очекује да њихов поступак испитивања тржишта остане у тајности, и да о томе информације имају само они запослени у Агенцији који су непосредно ангажовани на пројекту. Сходно искуству из претходних година, претпоставка је да ће и у 2023. години постојати неколико оваквих уговора.

Додатно, имајући у виду одредбе Закона о улагањима, правни саветници ће пружати улагачима и подршку у погледу различитих правних питања са којима се улагачи могу сусрести у циљу привлачења нових улагања и ефикасније имплементације инвестиционог пројекта.

Правна анализа инвестиционих пројеката

Након што улагач поднесе комплетну пријаву за доделу средстава подстицаја и сву пратећу документацију, правни саветници израђују правну анализу инвестиционих пројеката, те у сарадњи са Сектором за стратешка улагања и Сектором за планирање и анализу врше припрему предлога висине подстицаја за Савет за економски развој, из делокруга послова Сектора.

Поред тога, правни саветници задужени су и за израду обавештења улагачу о висини подстицаја које ће Агенција предложити Савету за економски развој, сагласно предлогу висине подстицаја.

РАС

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

Улагања у складу са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција („Сл. гласник РС“, бр. 110/2016)

Правни саветници, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и Сектора за планирање и анализу, раде на контроли извршења уговорних обавеза код уговора који су закључени у складу са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција којом је било прописано да се ради реализације инвестиционих пројеката који се спроводе у складу са овом уредбом, а код којих је планирано запошљавање до 100 лица, средства опредељена Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 Број: 401-12547/2016 од 26. децембра 2016. године у висини 420.000.000 динара, преносе Агенцији. У складу са наведеним, Агенција је закључила уговоре о додели подстицаја са привредним друштвима, чија ће се реализација или мониторинг наставити и у 2023. години.

Вршење стручних и административних послова Савета за економски развој

Имајући у виду да је Законом о улагањима прописано да административне и стручно-техничке послове Савета за економски развој обавља Агенција, Сектор за правну подршку ће, преко Одељења за правну подршку ССУ и СОИЗ, и у току 2023. године наставити са вршењем наведених послова. Наведене послове превасходно чини припрема материјала за одлучивање на седницама Савета за економски развој, припрема одлука, записника са одржавних седница, припрема позива за одржавање седница, као и друге пратеће активности. Број седница као и обим посла директно зависе од броја поднетих пријава за доделу подстицаја, и не могу се унапред прецизно предвидети. На основу тенденција из претходних година, претпоставка је да би могло бити одржано између 5 и 10 седница Савета за економски развој, а број одлука директно зависи од броја пријава које у току године буду поднете Агенцији. На основу тенденција из претходних година, као и броја пројеката који се налазе у *pipeline*-у, претпоставка је да би могло бити донето између 25 и 40 одлука Савета за економски развој.

Сарадња са организацијама из других земаља

Агенција је током 2020. године потписала више споразума о сарадњи са институцијама из других земаља које се баве улагањима. На основу Меморандума о разумевању који је закључен између Агенције и НЕРА Hungarian Export Promotion Agency Nonprofit Private Company Limited by Shares, а поводом реализације програма „Western Balkans Investment Scheme“ и програма „Foreign Market Growth Incentive“, те броја упита улагача које је Сектор за правну подршку примио тим поводом, основана је претпоставка да ће и у току 2023. године бити ангажован на различитим упитима улагача који су последица сарадње са именованом мађарском агенцијом.

Правна подршка програмима МСП

Сектор за правну подршку учествује у изради и реализацији програма подршке МСП, чији је циљ да у што већој мери реализују потенцијалне интеграције привредних друштава у систем набавки МНК и унапреди пословне перформансе постојећих и потенцијалних добављача у складу са потреба купаца као и да повећају обим извоза микро, малих и средњих предузећа на нова тржишта и да повећају њихову

RAS

Република Србија
Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12, 11 000 Београд
Тел: 011 3398 900, Факс: 011 3398 550
office@ras.gov.rs; www.ras.gov.rs

конкурентност на иностраним тржиштима. Такође, Сектор за правну подршку учествује и у изради и спровођењу програма који се реализују у сарадњи са надлежним министарством, међународним финансијским организацијама, развојним агенцијама и слично, чији је циљ да се: повећају производни капацитети МСП, подржи отварање нових МСП и предузетничких радњи и унапреди њихово пословање; да се подстакне отварање нових радних места; као и да се пружи подршка расту и развоју микро, малих и средњих предузећа и предузетника, задруга и кластера кроз унапређење доступности, обима и квалитета услуга подршке за њихово пословање.

Израда и реализација програма подршке МСП обухвата учествовање у изради програма подршке МСП као и припадајућих упутстава за њихово спровођење, сачињавање релевантних одлука, уговора, анекса уговора као и других аката који се доносе у поступку спровођења програма подршке МСП. Такође, Сектор за правну подршку пружа саветодавну помоћ Сектору за подршку МСП у вези са предузимањем правних радњи по основу налаза извршених контрола. Коначно, Сектор за правну подршку активно учествује у праћењу испуњењу уговорних обавеза из свих уговора закључених са корисницима припадајућих програма ради успешне реализације циљева свих програма подршке МСП.

Учешће у изради прописа, праћење прописа и анализа и припрема анализа ефеката прописа

Правни саветници наставиће да учествују у изради и праћењу прописа и припреми анализа ефеката које имају утицаја на промоцију улагања у Републици Србији, а нарочито у области прописа којима се уређује улагање, државна помоћ, право привредних друштава, планирање и изградња, јавна својина, радни односи, енергетика, порески систем, царински систем и билатералних и мултилатералних трговинских односа. У току 2023. године, правни саветници ће наставити да прате усвајање нових регулатива у претходно наведеним областима од стране држава, регионалних и мултилатералних организација или секторских индустријских организација. Такође, у оквиру Сектора за правну подршку вршиће се и припрема анализе ефеката прописа који утичу или могу имати утицај на пословање привредних субјеката у кључним индустријским секторима, док ће, заједно са Сектором за међународну сарадњу, учествовати у промоцији улагања у Републику Србију.

Поред наведеног, правни саветници ће, као и до сада, активно учествовати и у изради правних аката у току поступака везаних за примену релевантних шема државне помоћи.

У Београду, 14.12.2022. године
Дел. број: 1-07-021-9/2022-01

ПРЕДСЕДНИЦА УПРАВНОГ
ОДБОРА

Драгана Одовић

